Krønike

om

Keiser Carl Magnus,

hvorledes han stedse mandeligen stred for den hellige christelige Tro med de tolv Jevninge, som var

Roland, Oliver, Turpin Erkebiskop

og mange andre mandhaftige og berømmelige Riddersmænd, som udi denne Bog omhandles.

Christiania.
Paa A. Th. Nissens Forlag.
1849.

F. Steens Bogtrykkeri.

I Frankrig var en Konge, som hed Pipin, hans Hustru hed Berta, de havde en Søn, han hed Carl, og to Døttre, den ældste hed Gillem, den yngste Beliset. Der Carl var 32 Aar gammel, da døde hans Fader Pipin. Endeel af Pipins Raad vilde forraade Carl, men Guds Engel kom og advarede ham. Carl forsamlede sine Venner og fortalte dem sin Sorg. De raadede ham at flye hen, hvor han kunde, indtil det kom i en bedre Maade. Siden foer Carl til et Landskab kaldet Ardena, der fandt han den Ridder Drepia, som blev Carls gode Ven. Carl spurgte ham om gode Raad. Han sagde: lad hente dine Søstre hid, og blive her hos mig, jeg er din Mand, og vil være eder huld og tro, ligesom jeg var eders Fader. Carl havde ingen at sende, thi foer Drepia selv efter dem. En Nat, som Carl laae og sov, sagde Guds Engel til ham: Carl stat op, og gak at stjæle. Carl undrede, hvad dette skulde betyde. Engelen sagde: send Bud efter en Tyv, som heder Alegast, han skal fare med dig, og dermed skal du overvinde dine Uvenner, og redde dit Liv, og blive en mægtig Konge, som din Fader var for dig. Der Carl vaagnede, sendte han Bud efter Alegast; han kom til ham, og Carl stod op mod ham, og sagde: vær velkommen Staldbroder, vil du være mig tro? Alegast sagde ham sin troe Tjeneste. Om Morgenen derefter foer Carl og Alegast afsted. Carl sagde til ham: du skal kalde mig Magnus og ikke Carl.

En Nat kom de for et Slot, som hed Tunger; det havde en Greve, som hed Remfred, han var den mægtigste af de Forrædere, som ville forraade Carl. De stege af deres Heste lønligen. Alegast sagde til Carl:

bliv her hos Hestene, jeg vil see, om jeg kan stjele Grevens Hest. Alegast gik ind paa Slottet, og kom i Grevens Herberg. Da han fornam, at Herrens Engel var hos ham, gik han til Carl igjen og tog ham med sig, og ledte ham til Grevens Seng, og sagde: stat nu her stille, til jeg kommer igjen. Grevens Stald var nær hos Herberget. Alegast greb efter Hesten og Hesten begyndte at knegge, saa at Greven vaagnede, og spurgte sin Staldsvend ad, hvad Hesten skadede. Staldsvenden gik til Hesten, da laae Alegast langs ad en Bjelke, ret over Hesten, saa at Staldsvenden saae ham ikke. Hesten kneggede fast igjen; Greven stod selv op, lod tænde Lys, og gik til Hesten.

Men der han ingen fandt, og ei kunde see, hvad Hesten skadte, lagde han sig igjen, og sagde til sin Hustru: en Ting vil jeg sige dig, og det skal du befinde: Kong Pipin er død, han haver en Søn, efter sig, som heder Carl, han er stærk og dristig, vilde gjerne tage alle Lande under sig, og lade sig gjøre til Konge nu om Juledag, og krone sig. Vi ere 12 Staldbrødre, de rigeste, som ere i Kong Pipins Rige, vi have besvoret os tilsammen, at vi ville aflive ham Jule-Aften, naar han sidder hos sit Raad, og saa mange, som i hans Raad ere. Siden ville vi sammensanke alle vore Venner, saa skal jeg vorde Konge her i Tunger. Hans Hustru svarede: Hvi vil du det gjøre? Du veed selv, at dine Forældre have været hans Forældres Underdanere, thi bør dig og at være hans tro Tjener; gjør du ikke saa, da bliver det din Fordærvelse og dine Efterkommeres. Hun sagde videre: Hvo ere dine Venner, som ville gjøre det med dig at forraade deres rette Herre og Konge? Greven sagde: den første er min Broder Elfred, den anden er Aurelas af Hamborg, den tredie er Finbard af Trier, den fjerde Figbart af Salsborg, den femte er ung Isenbrand, med disse fem skulle vi tage os Tydskland og Lombardien; den sjette er Takmar af Vensu, den syvende er Tamar hans Broder, den ottende er

Gram af Rodenborg, med disse tre skulle vi tage os Danmark og Frisland; den niende er Rotzer af Orliensborg, den tiende er Falqvart af Pirnaen, den ellevte er Rotzer af Ikkom, den tolvte er Valene Briton; med disse fire skulle vi tage Petua, Normandie, Britanien, England og Lensborg. Min ældste Broder skal være Hertug, og jeg skal være Konge og Keiser i Rom. Hans Hustru svarede: hvor ville I det komme afsted uden Skade? Greven sagde: naar vi komme i hans Gaard, da skal hver af os have en Kniv i sit Erme, og slaae alle tillige paa ham. Hun svarede: det er stort Under; I vare alle hans Faders Mænd tilforn, og han gjorde eder til Herrer og mægtige Mænd, og I ville saa ilde lønne hans Barn, det er stor Skade, at Carl skal ikke vide denne Falskhed. Men Greven blev vred og søvnede.

Alegast og Carl stjal derpaa Grevens Sværd, Hest og Sadel; siden vaagnede Greven.

Om Natten, som Carl laae, kom Englen til ham og sagde: riid hen til din Moder og Søster. Carl sagde til Alegast: vi ville hjem. Alegast gik til Grevens Hest, og vilde ride den; Hesten kneggede som den før gjorde. Alegast drog sit Sværd og vilde stikke Hesten igjennem, det vilde Carl ikke tilstede. Siden steg Carl paa Grevens Hest og Alegast paa Carls Hest og rede saa hjem til Carls Moder og bleve vel undfangne.

Dronningen sagde til Alegast: hvi kalder du ham Magnus? Alegast sagde: det gjør jeg for deres Skyld, som ham vil forraade, og sagde hende alt, hvad derom var. Siden sendte Dronningen Bud til Tivelsberg, at Erkebispen skulde komme til hende; han gjorde og saa. Da Erkebispen saae, at Carl var hiemkommen, blev han glad. Dronningen sagde til ham: I skulle døbe min Søn, og han skal hede Carl Magnus. Erkebispen døbte ham, som hun bad. Siden skrev Dronningen Breve over alle Lande, der som hendes Venner vare, og bad dem komme til sig. Drepia og flere gode Herrer

kom strax til hende, men Greven og Herrerne af Tydskland komme ikke. Dronningen sagde dem, hvorledes de andre ville forraade Carl. Grev Ottum svarede: hvor kan det være, at de skulle svige ham? hans Fader gjorde dem alle til mægtige Mænd; eller hvorledes skal man bevise dem denne Sag over? Drepia svarede: der skal ingen Nød være, men vi vide af deres Sviig, de skulle ingen Magt faae; hvad Dag vil I lade eder krone? Magnus svarede: nu om Pintze-Dag. Alegast sagde: sender Bud over eders Lande, til Konger, Grever, Riddere og Svende, og til alle dem, I bedst troe, at de komme til eder med den største Magt, de kunde, til de Dage, I skulle krones paa. Erkebispen red til Paven, at han skulde komme til den Høitid og alle Romerne med ham. Alegast foer til Britania og England, Flandern og Tydskland.

Der Sendebudene vare borte, da forsamlede Carl Magnus Tømmermænd og Muurmestere, og lod gjøre sine Slotte og Stæder fastere, end de før vare; han lod gjøre udi Eringsburg, hvor han skulde krones, tretten store Sale. Paven og de Romere, og alle de andre Herrer komme efter hans Skrivelse. Der kom og Grev Remfred, og Elfred hans Broder, og alt deres Selskab..

Paven og de Romere komme med fire tusinde Mænd. Carl Magnus lod dem faae tolv Sale, og selv havde han den trettende. Pintze-Aften havde Carl Magnus for sig alle sine gode Mænd, og takkede dem for deres Ydmyghed og Lydighed, og sagde, hvad Nød ham drev dertil, at bemøde saa mange gode Mænd, hvorledes Grev Remfred og hans Broder ville forraade ham. Siden skikkede han to af sine gode Mænd til enhver af disse Forrædere, og befoel at tage vare paa alle deres Tjenere.

Pintze-Dag aarle om Morgenen lod Carl Magnus gjøre en stærk Fred, saa at hvo derimod gjorde, Fattig eller Riig, da skulde der ingen Bod gaae for, uden Li-

vet. Da viede Paven ham til Konge og kronede ham. En Konge, som hed Dreja af Petrosborg, slog ham til Ridder, og iførte ham sin Harnisk, og gjordede ham med sit Sværd, og hængte et blaat Skjold paa hans Hals, og bandt en Hjelm paa hans Hoved, og satte ham paa en god Hest. Det undrede hver Mand paa, at saa liden en Mand, som Pipin var, skulde have saa mandelig en Søn og saa stor af Værten. Dreja sagde til Kongen: nu est du Ridder, Gud vogte dig vel i al Nød. Siden slog han hundrede til Riddere, Paven gjorde Velsignelse over dem alle, der de sad væbnede paa deres Heste, de sagde til Kongen: hold vel christen Lov. Dronningen slog Naslum til Ridder, og Kongen offrede elleve Nabole, Jomfru Marie til Ære.

Paven svoer ved sit Hoved og den Hellig Aand, at han skulle holde christen Lov, saa længe han levede. Dreja sad for hans Fødder og Hertugen af Cøln. Paven sagde selv Messe, Kotzel Erkebiskoppen læste Evangelium; Berardus, Erkebispen af Rimiß og Erkebispen af Reynisborg bare Blus i Messen; siden gik Paven paa Prædikestolen, og elleve af hans ypperste Klerker med ham. Paven sagde: jeg beder alle i Guds Navn, at I ere Kongen hørige og lydige, thi han er eders rette Keiser og Herre; siden gjorde han Velsignelse over dem alle, og afløste dem af alle Synder, som de havde gjort til den Tid. Da Messen var ude, tog Paven Keiseren i Haand, og satte ham i sin Stol. Erkebispen af Køln tog Kronen af hans Hoved; de sattes siden til Bords og spiste. Da Keiseren var mæt, fulgte Paven ham til Seng, og skiltes saa ved ham.

Da vare de tilskikkede i Keiserens Kammer lønligen, som skulde vare paa det Forræderi. Der Folket laae meest, og sov om Natten, brøde de Forrædere ind udi Keiserens Herberg. Som de vare indkomne, blev de strax grebne og fangede og ledte for Keiseren, da fandtes en Kniv i hver deres Erme. Keiseren sagde:

hvad Sag have I til mig? De vidste ham intet at svare. Greven og de andre kunde ikke forsvare sig, thi bleve de lagte i Taarnet og alle deres Medfølgere den Nat. Om Morgenen lod Paven synge Messe.

Keiseren talede til Menigheden, og takkede den for deres Lydighed og Ydmyghed, og stiftede Landene iblandt dem; somme gav han Guld og Sølv, og spurgte dem om Raad, hvad han skulde gjøre af disse Forrædere. En Greve af Flanderen svarede ham: Herre, lader dømme dem som Loven udviser. Siden bleve de dømte til Galgen, dog lod Keiseren dem alle halshugge for Remfreds Hustrues Bøns Skyld. Keiseren sagde til Alegast: jeg giver dig Tungersborg og Grevedømmet, Remfreds Hustru og alt hans Gods og Penge. Alegast faldt paa sine Knæ og kyssede Keiserens Haand og takkede ydmygeligen. Kotzel Erkebiskop gav han Petrosborg, og Raflum Honsborg og Salenborg. Keiseren gav en Hertug, som hed Rimboldt af Frisland, det Rige, Takmar og Tamar hans Broder havde, og fire Grevedømmer og Flandern. Keiseren holdt dagkig syv hundrede Riddere, som holdt saa stærkelig Keiserens Fred, at ingen torde bryde den. Keiseren belønnede ogsaa Paven rigeligen.

Der Verner af Pitavia spurgte, at Keiseren var kronet og hyldet over alt Landet, og de Forrædere vare alle henrettede, da styrkede han sit Slot med Spiisning og Værge, og vilde staae imod Keiseren. En Ridder, som hed Reimer, skrev Verner til, og bad ham ingen Modstand at gjøre Keiseren. Verner blev vred, og sagde, at Keiseren var urangeligen tagen til Keiser, thi han var en Tyv; jeg vil kjæmpe med ham derom. Keiseren fik det at vide, og spurgte sine gode Mænd til Raads; da svarede en Ridder, som hed Rembolt: Herre, und mig at kjæmpe for dig. Keiseren gav ham Lov dertil. En af Keiserens Mænd talede lønlig til Verner og bad ham vorde Keiserens Mand. Verner vilde ikke høre derpaa.

Rembolt skriftede sig, siden væbnede han sig. Verner gjorde sammelunde, og red til Rembolt og sagde: vil du forliges med mig paa Keiserens Vegne? Rembolt svarede: du har ilde gjort, at du kaldte Keiseren en Tyv, nu er jeg kommen at hevne det, derpaa rede de tilsammen. Rembolts Spyd gik igjennem Verners Laar, og sad fast i Sadelen; saa hug han paa hans Hjelm, men den var saa stærk, at der beed intet paa, dog faldt Verner af Hesten. Rembolt sprang af sin Hest, og stak ham under sit Harnisk, at Sværdet stod i hans Hjerte: saa tog han hans Hest og Harnisk, og førte det til Keiseren. Keiseren blev nu Eier af alle Verners Herligheder.

Siden spurgte Keiseren, at hans Moder var død, og lod føre hende til Axelborg og lagde hende hos Pipin sin Fader. Derefter reiste Rembolt hjem til Frisland, og hans Hustrue Belisét med ham! da kom en Hertug til Keiseren, som hed Bove hin Skjægløse og hans Søn med ham, som hed Gerard, og hundrede unge Mænd med, dem de bade at slaaes alle til Riddere. Keiseren gjorde og saa, og Gerard blev hos Keiseren. Der Hertugen skulde fare hjem, døde han paa Veien. Der Keiseren spurgte, at Hertugen var død, gav han Gerard hans Søn Viena Slot, og gjorde ham til Hertug, og gav ham et Grevedømme og Verners Datter. Keiseren gav og Turpin sin Cantzler Erkebiskopdømmet af Reinsborg med Pavens Raad og Villie. En Søster af Keiseren blev gift med Hertug Millon af Augsborg, og fødte ham 6 Maaneder derefter en Søn, som blev døbt for Roland.

Der han var syv Aar gammel, blev han ført til Keiseren; da sagde Keiseren til ham: kjender du mig? ja, sagde Roland, du est Keiseren min Moders Broder. Da lo Keiseren deraf, og anbefalede Navilon og Gerard af Vienna Barnet; siden reiste Keiseren til Orliensborg, der kom Millon hans Svoger og Gellem

hans Søster til ham, og bleve glade, da de ogsaa fandt Roland her for dem; thi de havde ikke flere Børn. Millon tog Roland i Favn og kyste ham. Keiseren gav ham elleve unge Svende at lege med og følge med sin Moder hjem.

Gerard af Vienna vendte sig mod Keiseren, og var ham til Fortræd, hvor han kunde. Keiseren skrev efter ham, at han skulde komme til Orliensborg. Gerard svarede: min Fader vandt det Slot af christne Mænd, og min Slægt har haft det meer end tredive Aar, thi vil jeg ikke komme til ham. Da Keiseren spurgte det, drog han til Vienna med syv tusinde Mænd, og bestormede Slottet, og satte en stærk Fred i sin Hær, og svoer ved sit hvide Skjæg, at hvilken der gjorde imod, da skulde det koste hans Liv. Hertug Millon sendte Roland til Keiseren og de elleve unge Svende med ham, og da var Roland tolv Aar gammel. Da Roland kom nær Slottet, mødte han en Ridder af Slottet. Roland spurgte, hvo han var? han svarede jeg hedder Bernhard, Hertug Gerards Frænde.

Roland sagde: vil ikke din Herre forlige sig med Keiseren? Bernhard svarede: kom du derfor hid, at du vilde forlige dem? Roland sagde: Jeg kom hid, at røve hvad jeg kan: derpaa huggede de Hestene med Sporene, og stak paa hverandre, at deres Glavinde gik sønder. Roland drog sit Sværd og hug i hans Hjelm, saa at Bernhard faldt ned af Hesten. Bernhard bad Roland staae sig for Liv og Sundhed, og sagde: at han vilde være ham tro og huld. Roland førte ham med sig og red til Navilons Paulun, og lagde sit Harnisk af. Roland sagde til Navilon, at han havde en Ridder. Navilon svarede: det staaer i Dag imellem Slottet og os, og at Keiseren haver svoret ved sit hvide Skjæg, hvilken der bryder, det skal gjelde hans Liv; thi haver du gjort uviselig, jeg vil gaae til Keiseren og bede for dig. Roland svarede: gjør hvad dig lyster.

Navilon gik til Keiseren og sagde: Herre, viid min Bøn, Roland din Frænde haver brudt din Fred, thi han haver grebet en af Gerards Mænd. Han gav ham til den første Sag. Siden gik Roland og hans Staldbrødre og Bernhard med dem, da sagde Keiseren til Roland: Bernhard skal være din Mand, thi han er den første Mand, du greb i dine Dage. Roland lod grave en Stolpe i Jorden og hængte derpaa stærke Skjolde, der stak han selv til og flere unge Mænd med ham, og forsøgte deres Styrke. Hertug Gerardus havde en Søstersøn, som hed Oliver, der han saae Legen, sagde han, dette gjør de os til Spot og Spee.

Da red Oliver ud med tusinde Riddere, og hug Stolpen ned. Da Roland fik det at vide, kom han strax ud med tusinde Mænd, og der begyndtes et Slag. Oliver stak en Ridder af, som hed Lambert; der Roland det saae, hug han til en Ridder oven i Hjelmen og ned i Næsen, saa han faldt død ned af Hesten. Da Keiseren det spurgte, bød han al sin Hær at væbne sig, saa flyede Gerard atter til Slottet igjen. Roland mistede 19 Mænd, og Gerard 11. Der Gerard kom paa Slottet, sendte han Oliver og Lambert til Keiseren, og lod bede Keiseren om Naade, og vilde gjerne være hans Mand. De kom for Keiseren og sagde deres Ærinde. Keiseren svarede: Gerard er vor Herres Forræder. Da blev Oliver vred og sagde; jeg byder mig i Kamp, med hvilken Ridder dig lyster, og jeg vil det afværge, at han er ikke Guds Forræder.

Der Roland det hørte, da blev han saa vred, at alle hans Aarer bævede som et Espeløv, og sagde: han er vist Guds Forræder. Oliver svarede: du og jeg vil det forsøge. Oliver red til Slottet igjen, og Navilon med ham. Oliver sagde Gerard, hvor han havde budet Kamp for ham med Keiserens Søstersøn. En Greve var hos Gerard, som hed Lambert, han sagde: lægger denne Kamp af, her kan intet godt vorde af, thi mister

du din Søster-Søn, det tykkes dig ilde at være; mister og Keiseren sin, da vorder han aldrig din Ven. Gerard sagde til Lambert: riid til Keiseren og bed ham overgive denne Kamp. Oliver skal give Roland sin Søster, og de skulle være Venner og Staldbrødre, saa længe de leve.

Greven forkyndede Keiseren det, ham var budet. Keiseren svarede: jeg overgav gjerne den Kamp, var det Roland min Søster-Søn uden Skam. Da svarede Navilon: det maa vel være ham uden Skam; naar de komme paa Banen, da skulle I Herrer ride til dem og tage deres Værge, og skille dem ad. Grev Lambert reed til Gerard igjen, og sagde ham Kiserens Svar. Roland og Oliver væbnede sig og reed paa Banen; da kom Keiseren og skildte dem ad, og tog deres Vaaben fra dem, og gjorde dem Venner, saa at Roland fæstede Olivers Søster og Oliver blev Keiserens Mand.

En Dag stod Keiseren i et Vindue paa Reinsborg, og saae ud paa Rhinen hvor en Svane svømmede og drog en liden Baad efter sig med et Silkebaand, og i Baaden stod en Mand vel bevæbnet; der han kom til Lands, gik Navilon til ham, og ledte ham til Keiseren. Han spurgte, hvo han var? han kunde intet svare ham; et Brev hængte paa hans Hals. Keiseren læste Brevet, der stod udi: her er kommen Gerard Svan, og skal blive Keiserens Tjener. Siden toge de hans Harnisk af, og Keiseren gav ham kostelige Klæder. Han lærte snart deres Tungemaal. Keiseren havde en Søster, som hed Elisa, hun var fød efter Pipins Død, hende gav han Gerard Svan. Roland spurgte Keiseren, hveden Gerard kom? Keiseren svarede: Gud sendte os ham. Roland sagde: det er en drabelig Mand. Keiseren gjorde ham til Hertug, og gav ham et Land, som hed Ardena.

Siden blev Keiseren til Sinds med sit Raad, at han vilde gifte sig, og blev det saa aftalt, at han fæ-

stede Hertug Rimmus Søster, og gjorde Bryllup til Reinsborg. Der de havde været nogen Tid sammen, fødte Keiserinden en Søn, som blev kaldet Carlot; da lovede Keiseren sig til den hellige Grav i Jerusalem. Han havde med sig Bidelum sin Svoger, Ottum, og Turpin Erkebiskop og 400 andre Folk.

Roland var hjemme at vogte Frankrige og Oliver med ham. Gerard Svån skulde vogte Saxen.

Der Keiserens Hær var forsamlet, drog han afsted, og kom til en Elv, som ingen Grund kunde findes udi, og kunde ingenlunde komme derover. Thi faldt han paa Knæ, og bad Gud hjælpe sig derover. Roland og Oliver reed efter en Hind over Aaen, og siden drog al Hæren derefter over; saa mødte de en hedensk Konge, som hed Pilar, de stillede deres Folk paa begge Sider, og begyndte der et stort Slag, og der faldt mange af Hedningerne. Der Kong Pilar det saae, da drog han haardelig frem, og gjorde megen Skade paa Keiserens Folk. Roland og Oliver rede og haardelig frem midt i Hedningernes Hær.

Roland stak sit Glavind igjennem Kong Pilar, at han faldt død paa Jorden. Oliver hug en hedensk Kjæmpe paa sin Hjelm, som hed Maken, og kløvede ham ned i Sadelen. Da kom Keiseren rendende, og spurgte, hvor Kong Pilar var? Roland svarede: han er død.

Om Morgenen bestormede de Mongrad Slot og Cordes. Da Kongen spurgte, at Kong Pilar var død, og Neapolisborg var vunden, og Keiseren af Frankrige var kommen did med megen Magt, samlede han en stor Hær og reiste mod Keiseren. Da Keiseren fornam Kongens Komme, bad han sine Mænd hugge deres Glavind sønder, og stikke dem ned i Jorden; om Morgenen bar hver et Stykke Løv og Grene, og blev en deilig Lund. Siden drog Keiseren mod Hedningerne, og sloges saa

længe med dem, at de maatte flye til Slottet igjen. Keisereren drog til Mongrad Slot og vandt det.

Siden drog han for Cordes og vandt det over deres Hoved, da Kongen var slagen, og han bemandede Slottet med sit eget Folk. Derefter drog han for et Slot, som hed Sarag, og hørde Kong Marsilius til, han sendte sine Mænd til Keiseren, og sagde: maa jeg beholde mit Rige, da vil jeg lade mig døbe og tage ved den christelige Tro. Keiseren blev glad og takkede Gud, og sendte to Brødre til Marsilius, som var Basan og Basilias; da de kom til Marsilius, lod han dem begge aflive, og holdt intet af det han havde sagt tilforn.

Da kom der Bud til Keiseren, at i Frankrige begyndtes mange Usæder af Tyve og Røvere, som stjal og røvede. Keiseren sendte Roland hjem, at han skulde det afstyre. Gevelon sagde til Roland: rid til mit Slot Landun, og sig min Hustru Gelavis god Nat. Roland reed hjem, og dæmpede Uvæsenet.

Turpin Erkebiskop sagde til Keiseren: giv mig Harnisk og Hest, jeg vil ei længere ride uden Vaaben, jeg vil stride mod Hedningerne og værge for den christelige Tro. Keiseren gav ham Hest og Harnisk. Da han sad paa sin Hest med sit Harnisk, da sagde Frankriges Mænd: vi have en fuldtagen Mand til Erkebiskop. Saa slog Keiseren tyve til Riddere.

Siden udvalgte Keiseren de 12 stærkeste Mænd, som var udi hans Land, og sagde: I skulle hede Jevninger, saa slog han dem alle til Riddere. Den 1ste af de 12 var Roland, den 2den Oliver, 3die Turpin Erkebiskop, 4de Gert, 5te Hertug Gerin, 6te Ottum, 7de Hertug Samson, 8de Berin, 9de Engeler den stolte, 10de Bove, 11te Iver, 12te Volter, Erkebispens Søsterson. Paa disse 12 havde Keiseren sin meste Trøst, thi de vare stærke og trøstige Mænd.

Der var en Konge i Danmark, som hed Kong Gøttrik, han var tit forligt med Keiseren, og brød det

altid. Paa det sidste forligtes de saa, at han satte ham sin Søn til Gidsel, som hed Olger, thi han havde liden Kjærlighed til ham.

Kong Gottrik havde og Gidsel af Keiseren, dem lod han aflive. Der Keiseren det spurgte, sagde han til Olger: ilde haver din Fader gjort mod mig, og det skal du gjelde. Olger svarede: min Fader haver liden Kjærlighed til mig, og det volder min Stedmoder. Han bad alle Keiserens gode Mænd at bede for sig. Neymis og alle Keiserens Mænd faldt paa Knæ og bade for ham. Keiseren svarede: laae her end alt det Guld, i Verden er, da kunde han ikke løse sit Liv dermed. I det kom to unge Mænd af Rom, og sagde Keiseren, at Kong Amiral af Babylon havde indtaget Rom, og at der var ingen Kirke eller Capel, som han ikke havde ladet nedbryde og røvet. Keiseren bedrøvedes meget af disse Tidender. Saa overleverede han Olger Danske til de Riddere, og bad dem føre ham til Rom, og gjøre en høi Galge der, at hænge ham udi.

Siden lod Keiseren skrive Breve over al Frankrige, at de skulde komme, som Vaaben kunde bære. Denne Hær forsamledes i Paris; der kom en Greve, som hed Simon, med 1500 Mænd. Keiseren drog af Paris med 20,000 Mænd og bad Gud, at de vel maatte komme over Elven. Gud hørte hans Bøn. Da kom en hvid Hjort løbende igjennem Hæren, derpaa brøde de op med deres Telte. Keiseren sagde til Olger Danske: endog, at din Fader haver gjort ilde imod mig, da skal du dog have Fred, indtil jeg kommer til Paris igjen. Da kom en Mand til Keiseren, som hed Alor, og sagde: alt det romerske Rige er fuldt af Hedninger, og deres Konge haver en Søn, som heder Dannemund, han haver taget Gidsel af Eders Land, som heder Neapel. Keiseren bad sin Hær væbne sig, og strax drage til Lombardien.

Der mødte ham Paven af Rom, og havde med sig

St. Peders Helligdomme. Paven sagde Keiseren, hvad Skade paa hans Land var skeet. Keiseren svarede: Gud hevne det, jeg skal hevne det, hvis jeg kan. Keiseren sagde: mit Liv skal være tilfals for Guds Skyld. Hertug Neymis sagde til Keiseren: min Skjold-Svend er syg, laaner mig Olger Danske. Keiseren svarede: lad ham ei undkomme. Neymis svarede: jeg sætter mit Liv i Pant for ham. Olger sagde ham skadesløs, og sagde: Gud have Lov, at jeg skal fare med, ingen skal stoltere bære sit Sværd end jeg, mens et Haar er paa mit Hoved.

De rede alle den Dag, og saae ingen Hedninger. Dannemund, Kong Amirals Søn, var udreden med 20,000 Mænd, og dræbte baade Mænd og Qvinder. Keiserens Holdere sagde ham det. Alor tog Keiserens Banner i sin Haand, da de saae Hedningernes Hær. Dannemund sagde til sine gode Mænd: her møder os Keiser Carl, lader os nu bruge vore skarpe Sværd; de kom sammen og stred mandelig paa begge Sider. Alor, Keiserens Banner-Mester, sagde: dette er et hart Folk at stride mod, og tykkes mig, at vi tabe hvert Slag; hvilken som hedre tykkes at være levende end død, han skal følge mig. Saa flyede han og mange med ham.

Dannemund sagde; nu flye Keiserens Bannere, rider nu mandelig frem. I det bleve mange af Keiserens Mænd afstungne og fangne, Hertug Neymis, Hertug Bove, Samson den rige, og mange Riddere. En, som hed Salomon, sagde til Keiseren: ilde gjorde I Herre, at I gav den bløde Mand eders Bannere; Hedningerne mene nu, at vi have tabt Marken; vi ville enten her vinde eller blive her døde. Keiseren sagde: jeg haver ingen Sorg uden for Hertug Neymis og for flere, som fangne ere af mine Mænd. Salomon sagde: rid mandelig frem! da faldt en af Keiserens Mænd, som hed Setillis, og en som hed Denis. Keiseren var alene iblandt mange Hedninger i stor Nød, han bad Gud hjelpe sig, og han

værgede sig mandelig; saa kom 700 af hans Mænd, og trængede dem ind til ham og gjorde ham Undsætning.

Olger Danske holdt ved en Skov med 1000 Skjoldsvende og Smaadrenge, did kom Alor, som flyede med Banneren. Da sagde Olger til sine Mænd: denne Forræder haver flyet fra Keiseren, det ville vi hevne paa ham; de rede strax imod dem, og spurgte: hvi flyede I saa? Alor svarede: Keiseren er greben og alt hans Folk. Olger svarede: du lyver som en Guds Forræder, du torde ikke see draget Sværd eller Blod udgaae, rykte ham af Hesten, og greb ham og saa mange som med ham vare. Siden slog Olger alt sit Folk til Riddere, og tog Harnisk af de andre; saa tog Olger Banneren i Haanden. Keiseren stred hart med Hedningerne, og sagde: havde ikke vor Bannermester flyet, da havde os intet skadet, dog vilde vi værge os mens vi kunde staae. Dannemund lod binde Fangerne paa Hestene. Da kom Olger Danske, og red til en Konge, som vogtede Fangerne, og stak han ham igjennem, saa han styrtede død ned af Hesten siden løste han alle Fangerne. Saa begyndt Striden ret paa ny, og der faldt mange hundrede af Hedningerne, saa at de maatte flye.

Keiseren sagde til Salomon: vi have ilde gjort, at vi talede ilde om Alor, nu kommer han igjen med Banneren. Da svarede en af Keiserens Mænd: Det er Olger Danske, han haver slaaet 200 Riddere af Skjoldsvende, og nu haver han løst Evers Mænd, som vare fangne. Keiseren sagde: Gud haver Lov, Olger haver hjulpet os, vel; siden forfulgte de Hedningerne indtil Mundie Fjeld.

Keiseren sagde til Olger: du haver vel hjulpet mig, nu vil jeg tilgive dig alt det, din Fader haver brudt imod mig, og tag her en Hest og Harnisk, du skal føre mit Bannere, i hvor vi fare i Strid, jeg skal gjøre dig mere Ære, naar jeg faaer Stunder. Olger forfulgte Hedningerne fast. En hedensk Konge vendte sig imod

ham, og sagde: hvo est du, som saa fast forfølger os? jeg undres hvi den Bannere er nu her, jeg saa den flye i Morges aarle; sig mig, Ridder, hvad dit Navn er? Olger sage ham sit Navn, og hvorledes han tog Banneren fra Alor. Den hedenske Konge, som hed Sandonius, sagde til Olger: jeg byder dig i Kamp med en Konge, som heder Caryel, der er ingen bedre Kjæmpe i den hedenske Hær. Olger sagde: da du roser ham saa meget, vil jeg gjerne kjæmpe med ham; dermed skiltes de ad. Keiseren leirede sin Hær hos et Slot, som hed Mynster, der kom Carlot Keiserens Søn til ham af Frankrige. Keiseren spurgte ham, hvo der havde slaget ham til Ridder? han svarede, at det gjorde en Greve som hed Teri, han gav mig Hest og Harnisk og bad mig ride til dig; Gud takke ham! Keiseren sagde: Gud lønne ham det, vi behøve nu vel Folk, thi vi have mistet mange kjække Mænd.

Om Morgenen før Dag væbnede Carlot sig. En af hans Mænd sagde: vi ville have Olger Danske med os. Carlot svarede: vi have vel saa snare Hænder som den Danske. Siden red han mod Hedningerne og sloges med dem. Kong Carvel red mod dem med 7000 Mænd. Den samme Nat drømte Keiseren, at han var i en Skov, og Carlot, Hertug Neymis og Olger Danske var med ham, og at de havde dræbt et stort Dyr; siden saae han tre Løver, som sloge Carlot og Hertug Neymis omkuld, og syntes at Olger slog to Dyr, og det tredie undkom, i det vaagnede Keiseren, da sluktes alle Blussene, som brændte omkring og over ham. Han sagde: underlig haver mig drømt, kalder mig min Søn Carlot. De svarede, at han var borte, og stred med Hedningerne. Carlot stred mandelig den Dag, thi det var en haard Strid. De Christne vare 700, og Hedningerne vare 7000. Da red Kong Carl frem, og raabte høit: hvor er Olger Danske? nu lyster mig at kjempe med ham. Da blev ham svaret, at han var der ikke; en Ridder, som

hed Ottilan, sagde til Carvel: jeg vil kjempes med dig for Olgers Skyld; derpaa rendte de sammen, saa at Glavinderne gik i Stykker, og ingen af dem gik af Hestene, dermed skiltes de ad; de Christne mistede meget Folk. En christen Ridder, som var saaret, red til Keiseren, og sagde ham af deres Strid: vi rede ud med 700 Mænd, og der leve nu ikke mange af dem.

Keiseren bad Olger Danske at væbne sig, og undsætte hans Søn; han gjorde, som Keiseren bad, og red ud med 700 Mænd. Carlot kaldte paa Gud om Hjælp, og sagde: Gud give, at Olger Danske var nu her! i det samme saae han hans Bannere komme. Da Olger kom i Slaget, faldt Hedningerne om hverandre, og begyndte nu at flye. Olger raabte ad Kong Carvel: hvo est du Ridder, som haver gjort saa megen Skade paa vort Folk? Han svarede: jeg hedder Kong Carvel, lyster dig at kjempe med mig, da kom i Morgen for den romerske Port, der vil jeg møde dig. Kongen haver en Datter, som hedder Gloriant, hun er min Fæstemøe, hun skal sec vor Leeg; jeg vil det saa flye, at slaaer du mig ihjel, da skal det blive din Hustru, dermed skiltes de ad. Carlot og Olger drog over Elven, som kaldes Tiberen, og mødte Keiseren der. Han sagde til Carlot i Vrede: Søn, meget ilde haver du forraadt mit Folk, thi maa Hedningerne rose, at de have vundet Seier af dig, og gjorde mig baade Skam og Skade. Carlot svarede: vi haver fanget Seier, og Hedningerne flyede.

Carvel førte sig i kostelige Klæder, Ingen vidste, hvad Klæder det var; thi de fandtes paa en Ø, yderst i Verden, og vare gjorte af Orme-Natur; han red til Keiseren, og gik ind for ham og sagde: den Gud, som du troer paa, han velsigne Dig og alt dit Rige og Olger Danske!

Amiral vor ypperste Konge bad, at I skulle lade ham have Roms Stad, det er hans rette Arv; ville I ikke, da skulle I snart pleie ham en Strid, da faaer

man at see, hvo Ret haver; jeg beder, at I lader Olger kjempe med mig, vinder han Seier af mig, da skal Kong Amiral antvorde Eder Rom, og flye derfra, og aldrig tale mere derom. Olger svarede: jeg er rede at kjempe med dig. Da sagde Carlot Keiserens Søn: jeg vil kjempe med ham. Carvel svarede: Du est fast avindsyg, jeg vil faae dig en kronet Konge, som med dig skal kjempe, han hedder Sandonius. Keiseren svarede: det maa vel være. Carvel red hjem igjen, og sagde Amiral af denne Kamp.

Siden stod tyve Konger op, udvalgte de bedste Brynier og væbnede Carvel og Sandonius med; saa sprang de paa deres Heste uden Stigbøjel, da kom Gloriant, Amirals Datter gaaende, og skulle see paa denne Leeg, som aftalt var. De rede til Tiberis Elv, og lode færge dem paa en Ø, der som Kampen skulde staae. Olger Danske og Carlot væbnede sig snart, og fore ud paa samme Ø. Dannemund, Kongens Søn, foer lønligen ud paa Øen med Folk, og holdt i Skoven, og saae paa deres Kamp. Carvel sagde til Olger: seer du, hvor min Fæstemø sidder under et Oliven-Træ, vil du troe paa min Gud og blive min Herres Mand, da vil jeg give dig hende. Olger svarede: Du taler løse Ord: Keiseren sendte mig hid, at slaae mod vrang Lov og Vantro, og ikke at nægte Guds Lov og Retviisbed; din Fæstemø tykkes mig at være fager og skjøn, for hendes Skyld skal jeg give dig store Hug, du skal sige, at du fandt den Danske; de rede tilsammen og brøde Glavind. Siden stege de af Hestene, og sloges længe, og satte dem ned, og hvilede.

Sandonius sagde til Carlot: giv op dine Vaaben, jeg seer, at du er overvunden. Uviselig gjorde din Fader, der han dig hidsendte, nu bliver Frankrige arveløs. Carlot svarede: du taler som et Barn og vanvittig, du siger din Villie, og ikke Sandhed, jeg skal kjende dig anden Leeg. Sandonius svarede: Olger og du komme ikke le-

vende af denne Ø; Carvel haver slaget 30 Konger udi Kamp, og jeg skal hjælpe ham, om han trænger. Carlot svarede: du kan ikke hjælpe dig selv, end sige ham. Siden sloges de mandelig, og Carvel og Olger begyndte paa ny at slaaes, og de bleve begge ilde saaret. Carvel sagde: vil du troe paa vore Guder, da vil jeg give dig tre Kongeriger, som jeg haver vundet. Jeg har overvundet tredive Konger, men fandt aldrig din Lige.

Da kom Dannemund, Amirals Søn, ud af Skoven med 30 Mænd og hug paa Olger og Carlot. Carlot og Olger værgede sig mandelig, saa at de tredive bleve alle slagne uden Dannemund. Da hug en Kjempe, som hed Morlandt, fast paa Olger, saa at han blev næsten overvunden, og Blodet løb ham fast. Carlot stak et Spyd igjennem Morlandt, idet kom 40 Hedninger ud af Skoven. Olger sagde til Carlot: rend over Elven, hvor du kan og siig Keiseren, at mig bliver intet at skade. Olger værgede sig mandeligen, og slog 20 af dem ihjel, men han blev og saa træt, at han maatte give sig fangen. Dannemund torde ikke gaae ham saa nær, da de sloges, at Olgers Sværd kunde række ham. Olger blev bunden, og Carlot svømmede over Elven, og kom til sin Fader, og sagde ham, hvor det var gaaet. Keiseren bedrøvedes saare for Olger, og sagde: saadan en Ridder var ikke i Frankrige. Carlot svarede: vær ikke saa bedrøvet, vi ville snart faa ham igjen. Olger blev fort til Rom og blev ledet til Amiral. Hedningerne sagde: skuer nu Olger Danske, thi der er ikke en bedre Ridder i Frankrige. Amiral sagde til Olger: jeg skal hævne mig paa dig, og lade dig hugge Lem fra Lem, du skal ikke undkomme for alt det Guld, der er i Verden. Da kom den stolte Carvel og sagde til Amiral: jeg gik i Kamp for din Skyld, da kom din Søn, og fangede Olger Danske uden min Villie; thi vorder jeg nu kaldet en Forræder, lader Olger fare, hvor han

lyster, det beder jeg gjerne om. Kongen sagde nei, at det skulde aldrig skee.

Carvel sagde: jeg er en Ridder og en Konge, og haver her 20,000 Mænd med mig. I fanger ingen Hjælp meer af mig eller dem. Amiral svarede: mig lige meget, som dig lyster. Carvel blev vred og gik til sine Folk; de spurgte hvi han var saa bedrøvet? han sagde, hvor det var ham gaaet, og bad dem tage Harnisk paa: vi ville vinde Olger igjen, eller jeg skal døe derover.

En Konge, som hed Roden, sagde: kjære Carvel, lyd hans Raad.

Hedningerne undrede fast paa Olger, saa at een Hob gik til, den anden fra, skuede ham og sagde: det er en stor Skade, at han ikke vil bede til vor mægtige Gud Mahomed, saa deilig en Mand som han er. Da gik Gloriant Kongens Datter frem, og sagde: kjære Fader, Olger er en fuldtagen Mand, gjør vel imod ham, han haver her hverken Venner eller Frænder, og er ei med Keiseren; han er fød Nord i Verden, udi Danmark, der er ingen bedre Ridder paa denne Side Indien, gjør vel for Carvels Skyld, og giver ham løs. Da svarede hendes Broder Kong Dannemund: du est et Skjøgeemne, og dravelt taler du: jeg svær det om vor Gud Mahomet, at var ei min Fader saa nær, da skulde jeg hugge dig i smaa Stykker. Hun svarede: du est en fuldtagen Mand, igaar torde du ei gaae den Danske saa nær, at Odden af hans Sværd rakte dig, og og mistede da 30 Mænd, og flyede selv bort; siden sendte du frem 40 Mænd, og mistede Halvdelen af dem, og med stor Nød fik I da alle greben den ene Ridder; skammeligen haver du forraadt baade Carvel og Olger. Om Natten blev Olger sat i stærke Jern.

Om Morgenen gik Carvel for Kongen, og sagde: Herre, eder er vitterligt, at jeg haver ofte vovet mit Liv for Eder, og vundet eder mange Lande tilhaande; nu beder jeg eder, at I giver Olger løs for min Skyld. Kon-

gen svarede: han skal aldrig blive løs, førend jeg har vundet Paris og Orliensborg. Carvel svarede: den Seier faaer du aldrig, uden du nyder andre Mænd dertil mere end dig og din Søn; end bad jeg gjerne for Olger, om det kunde hjælpe. Kongen svarede: i Morgen aarle hænges.

Carvel vendte sig fra Kongen, og steg til Hest, reed til Keiseren og sagde: Herre, I skulle vide, at det var ikke med mit Raad, at Olger blev fangen, jeg beder eder, at I give mig saadan Død, som min Herre giver ham, jeg vil heller døe, end leve med Last og Skam. Keiseren svarede: da er du mig velkommen, jeg hører at du er en tro Mand. Han blev siden hos Keiseren. Da Carvel var bortreden, da tyktes Hedningerne det ilde at være, og gik for Amrial, og bad ham give Olger løs, nogle af Hedningerne raadede til, og somme raadede fra. Da sagde Sandonius: det er stor Skade, at Carvel er borte, giver Olger løs, da kommer Carvel igjen. Kongen svarede: hav Utak for dine Ord! og svoer om Mahomet, at Olger skulle lide en ond Død.

Keiseren gjorde vel imod Carvel, thi sagde han en Dag til Keiseren: hvi giver du Hedningerne saa længe Frist? Keiseren svarede: vil du tro paa min Gud, da vil jeg give dig Mundina Slot? Carvel loe deraf, og sagde: før vil jeg lade mig hugge Led fra Led, end jeg skulde forsværge min Gud Mahomet. Keiseren bad Carlot væbne sig og ride mod Hedningerne. Carlot red ud med 200 Mænd. Hedningerne blev det strax vaer, og rykte mod ham strax, og stred hele Dagen; mod Qvelden flyede Hedningerne til Rom igjen. Carlot jagede fast efter dem. Jomfru Gloriant stod paa et Taarn og sagde: rid din Vei, Carlot, her væbne sig 1000 Mænd som ville dig ondt. Siig Carvel min Fæstemand god Nat, og siig at Olger skader Intet. Dannemund gik frem for Kong Amiral, og sagde hvorledes Carlot havde jaget ham. Carlot reed hjem til sin Fader.

Da kom der 7 Mænd ind for Amiral af fremmede

Lande, og sagde: Herre vær glad, du fanger Hjælp nok, der kommer 2 Konger med meget Folk dig til Hjælp, de have saa mange Galleier og Dromedarier, at Under er, og det er deres meste Sorg, at Keiseren tør ikke bie dem. Da sagde Dannemund: jeg troer, at Keiseren flyer ikke langt for dem, jeg har været i 3 Slag med Keiserens Folk, i det fjerde lyster mig ikke at være, jeg haver mistet 10,000 Mænd, og jeg raader min Fader, at han farer hjem til Babylon igjen, thi ingen Hedning vinder Seier af Keiser Carl. Amiral svarede: jeg veed for vist, at du est ikke min Søn, du est en avindsfyg og ræd Mand, det er et Under, at Jorden vil bære dig. Dannemund svarede: Du sagde, at du vil vinde Frankrige og dræbe Keiser Carl, og nu har du ligget her eet Aar om, og mistet den bedste Part af dit Folk, og torde ikke see Keiser Carls Folk, eller hans Banner. Amiral svarede: naar jeg haver vundet Frankrige, skal du ikke faae deraf saa godt som en Penning. Dannemund svarede: hvo hørte nogen Tid saalunde tales, der hører alt mere til end dine store Ord, jeg haver ofte slaaes med dem, og du aldrig. I det kom to Kongers Sendebud til ham, som før er sagt Amiral stod op mod dem. De sagde: hvor er Keiser Carl den hvidskjæggede? Amiral sagde: han er ikke langt borte. Vi meente, at han skulle ikke torde bie os, han gjorde som en Daare, at han flyede ikke, før vi kom. Amiral glædedes saare af de Ord.

Der kom en Konge, som hed Burmand, han vilde ikke tale med Amiral, førend han havde stridt med Keiserens Folk. Han havde 30,000 Mand, og havde intet Land, dog bar han Konge-Navn, hans Mænd skulde altid slaaes; fik de ikke andre at slaaes med, da skulde de slaaes indbyrdes. Han havde været i Orlog og Krig alle sine Dage, hans Mad skulde blandes med Blod, han havde Øine som en Kat, han saae bedre om Natten end om Dagen, og var han her i Landet, da var han ligere en Trold end et Menneske. Burmand foer i sin Brynje,

han havde atten Farver paa sig, han bandt et Sværd ved sin Side, det havde en Konge før, som hed Nabogodonosor; Bladet var to Favne langt. Siden steg han paa sin Hest, som hed Briford, og red til Tiberis Elv. Hesten var lige saa snar i Vandet som paa Landet. Der mødte ham Hertug Reymis, Hertug Videlon og Jofrør: de kom af Jagt med Høg og Hund. Jofrør stak Burmand igjennem Laaret med sin Glavind, han var saa tung, at han ikke fik ham af Hesten, og Glavindet brast sønder. Burmand stak til Jofrør, og førte ham over sit Hoved med Glavindet, at han faldt til Jorden, da gik sønder hvert det Been i ham var. Siden mødte ham en ung Mand, som skulde vande sin Hest. Burmand slog ham med sin Næve, og Halsbenet gik sønder, og tog Hesten og red til Rom. Han gik til Kongen, som undgik ham vel, og spurgte hvad Tidende. Han svarede: jeg haver slaget to Riddere, og de bedste, udi Keiserens Hær vare.

Kongen sagde: jeg giver dig min Datter Gloriant, og der med alt Frankrige, thi du vinder det snart. Burmand sagde: det er mig livet at slaaes med Keiser Carl; sig til megen Skam haver han saa længe biet her. Gloriant havde løst Olger af sine Jern, og havde ham oppe i sit Kammer hos sig.

Der kom en af Carvels Mænd, som sagde til hende: Din Fader haver givet dig til en Trold, som hedder Burmand. Jomfruen blegnede som et Liig. Olger Danske svarede: det mistykker mig, at en Anden skal have Carvels Fæstemø, det haver han for sin Troskabs Skyld, var jeg løs, da skulle Burmand faae et Hug eller to af mit Sværd, før han skulde komme i sin Seng. Olger sagde: beder eders Fader, at han lader mig tale med ham; hun stod op og gik til sin Fader.

Kongen sagde: Datter! jeg haver givet dig den bedste Kjæmpe, jeg veed. Da svarede hun: Jeg takker eder gjerne, at I have mig vel forseet; faaer Carvel

det at vide, da kjøber han det dyrt nok, lader mig see Burmand. Her staaer jeg, sagde han: Jeg giver dig Frankrige til Morgengave og Keiser Carl bunden for dine Fødder. Jomfruen svarede: min Fader haver en af Keiserens Mænd fangen i Jern, jeg troer, at han skulde ikke flye en Fod for dig. Burmand loe deraf og sagde: det skal snart forsøges, faaer jeg ikke hans Hoved, da vil jeg love dig at kaste mig i det værste Taarn i Rom. Gloriant sagde til sin Fader: Olger Danske vil gjerne tale med eder, og var det vel, at han vilde troe paa vor Gud, som mig haabes, at han gjerne vil. Kongen sendte Bud efter ham, og Olger kom.

Alle Hedningerne prisede Olger da som før, thi han var saa deilig, at faae Qvinder kunde sige ham nei. Olger sagde til Kongen: ilde haver du forseet din Datter, at du haver givet hende den Trold i Vold; han maa ikke kaldes en Mand for sin vanskabte Naturs Skyld; og haver du daaret den stolte Kong Carvel, men Carvel er ikke selv her, thi skulle baade Christne og Hedningerne see, at jeg skal være hans tro Ven, jeg vil kjempe med Burmand, og værge hans Fæstemø.

Burmand svarede: du taler daarligen, est du saa snar med Sværd og Vaaben, som du est med Munden, da est du en fuldtagen Mand; jeg haver spurgt, at du er den raskeste Kjempe i Keiserens Gaard, vil du værge Carvels Fæstemø, da byder jeg dig en Kamp med saadan Forord: falder du, da skal jeg have Kongens Datter, falder jeg for dig, da skal du være dit Fængsel qvit; de toges i Hænder, at saa skulde skee. Burmand sagde: er der noget Hjerte i dig, da væbne dig snart at skille vor Trætte ad. Olger sendte Bud til Carvel, at sige ham naar Tid var. Han beder Lov af Keiseren. Han svarede: faer hvor dig lyster; siden red Carvel til Rom. Amiral gik imod ham og var glad ved hans Komme, og spurgte, hvor han leed. Han sagde: Keiseren gjorde vel mod mig, og han er en ædel Herre, det

det er stor Skade, at han haver ikke den rette Tro. Herre, haver du givet min Fæstemø bort? Burmand skal det dyrt nok kjøbe. Burmand sagde: jeg haver dig intet at svare. Olger haver vidsset en Kamp for dig.

Carvel gik til Olger, og takkede ham for sin gode Villie, og gav ham den bedste Brynie i den Hær var, og bandt en Hjelm paa hans Hoved, den bedste i alt Hedenskabet var, i samme sad en kostbar Steen, som hed Adamas, og havde saadan Natur, at hvilken den bar, han blev aldrig fattig, den var saa haard, at intet Sværd kunde bide paa den, uden det blev smurt med Bukke-Blod; i Hjelmen sad og en Steen, hed Christallus, og gav megen Skin af sig, som den var sat udi Guld; der sad og en Steen, som kaldes Gallica, den hednedes aldrig, endog den laae udi brændende Ild; i Hjelmen sad og en Steen, hed Abastor, den kølnede aldrig. Han bandt et Sværd ved hans Side, hed Curten, og sagde: dette Sværd giver jeg dig, og saa hjælpe mig min Gud Mahomet, det skulde ei min Fader eller Broder faae for 100 Pund Guld, med dette Sværd haver jeg overvundet 30 Konger. Det er hærdet i en Orms Blod, som hed Basiliscus, og lagt 4 Aar under en flyvende Drage paa Guld, thi skinnede det altid som Guld. Det haver vel bidt paa hver Mand uden paa dig, og det volder, at du haver en kraftig Gud. Da steg Olger paa sin Hest Sursant, som var raskere end nogen Mynde-Hund. Carvel fik ham et Glavind i sine Hænder, der hængte et Banner paa, som Kongens Datter Glorfant gjorde; der var malet paa, hvorledes Kong Alexander foer over Indien, og søgte efter Verdens Ende, og kom atter til Babylon, og blev der forgiven.

Olger red fra Slottet, og han skinnede, da han rendte, som en Stjerne paa Himmelen, saa lysnede de dyrebare Stene, som sadde i hans Hjelm; han red til den O, hvor Kampen skulde staae. Burmand væbnede sig og fire Konger holdt i hans Stigbøile. Da han

opsteg, gav Kong Amiral ham Glavindet og Banneren, der blussede som en Ild. Da kom Gloriant, Kongens Datter, og sagde til Burmand: en deilig Mand er du, Kjære, slaan den Danske for min Skyld. Han svarede: for din Skyld vil jeg bringe dig ham levende. Hun sagde: ikke længe skal der vare til vort Bryllup, om du fører mig ham, som sagt er. Burmand red til Øen; Kongens Datter saae efter ham, og sagde: hør du mægtige Gud og store Konge, som skabte Himmel og Jord og Alting, hjælp ham, som Retten vilde styrke, og nedslaae Hofmod og Uret, og lade din Hævn komme over denne Burmand, saa han aldrig kommer igjen. Da Burmand kom paa Øen, sagde han til Olger Danske: læg dit Harnisk af, og giv dig fangen, jeg lovede Kongens Datter, at jeg ikke skulde dræbe dig. Olger svarede: Gud lønne hende, at hun bad for mig, du maa vel gjøre for hendes Skyld, hvad du lyster; dog ville vi friste noget af vor Hofværk først; og de rendte tilhobe, som de havde fløiet. Deres Glavinde brast sønder, og Ingen af dem faldt af Hesten; siden droge de sine Sværd, og hug svarligen, og stege siden ned af Hestene, og hvilede sig.

Burmand sagde: stat op Olger, her vil vi ikke længer hvile, jeg vil sige, det sandt er: jeg haver aldrig fundet din Lige. Saa sloges de anden Gang, saa at det hørtes 4 velske Mile, saa smaldt det paa deres Hjelme. Burmand hug til Olger paa den haarde Steen, som sad i Hjelmen, at Olger bugnede i Knæ derved. Burmand sagde: jeg gav dig et godt Slag, jeg seer du brøster ikke meget, du skal nu snart faae flere Hug.

Olger svarede: du siger det, som du gjerne saae; kan du nu vogte dig for mig, da er du snar i Hænder. Olger søgte saa fast ind paa ham, at Burmand kunde intet gjøre, uden at bøde for sig med Skjoldet. Olger hug paa hans Hjelm, saa Fjerdeparten gik bort af den, og Brynien gik sønder paa Axelen, og Sværdet stod

midt i Skjoldet. Burmand sagde: Forbandet vorde dit Sværd, jeg blev aldrig saaret af nogen Ridder før. Olger sagde: tøv en liden Stund, jeg skal med Guds Hjælp give dig større Hug. Burmand hug til Olger, og kløvede et Stykke af Hjelmen og Trediedelen af Skjoldet, dog blev han ikke saaret. Siden satte de sig ned, og hvilede. Burmand sagde: af hvad Slægt er du, eller hvor er du fød? Olger svarede: der som jeg er fød, der kan man ingen Troldom, og ikke heller æde de raat Kjød, og ei heller drikke de Blod, som du gjør, og der stride de med Ridderskabet, og ei med Trolddom, som du gjør; vil du vide min Slægt, da er jeg en Konge-Søn, men bliver du spurgt ad, naar du kommer til Helvede, hvo dig sendte did, da siig, at Olger Danske gjorde det. Burmand blev vred, sprang snart op, og sagde: jeg vil dig ei længer spare for Kongens Datters Skyld, thi du haver dig selv forbrudt, du haver fortalt min Gud. De sloges nu tredie Gang. Keiseren ræddedes for Olger Danske for det Forræderi, som før skede, og sendte 1000 Folk lønlig paa Øen, at de skulle vare paa Olger: Olger hug paa Burmand, han vigede sig under, og det tog intet. Burmand hug til Olger, at Hjelmen gik halvt bort og Skjoldet i to Stykker. Olger blev ilde saaret i Hovedet. Burmand sagde: det skal du have for dine stolte Ord, jeg seer nu, at du kan saavel drikke Blod som jeg. Olger svarede: uden jeg betaler dig dette Hug, da giv det Gud, at jeg aldrig bærer Keiserens Banner mere.

Siden hug han til Burmand, og ragede ham paa Axelen og igjennem Brystet og kløvede hans Side, og alt Kjødet af uden paa Laaret, saaat Sværdet stod i Jorden. Olger hug siden hans Hoved af, og bandt det ved sin Sadelbue, og tog hans Hest og Sværd og red sin Vei.

Carvel og Jomfru Gloriant gik imod ham, og takkede ham for sin Møie. Carvel bar Hovedet ind til

Amiral, og sagde: Herre jeg raader eder, at I farer hjem til Babylon igjen og strider ikke længer paa anden Mands Grund. Kongen sagde: jeg vil dine Raad gjerne lyde, og aldrig skal jeg dig overgive. Carvel sagde: kjære Herre, giv Olger Danske Lov at fare, hvor han vil, han haver vundet eder megen Priis, giv ham Guld og Sølv, og stiller ham vel fra eder. Kongen lod lave 3 Muler med kostelige Klenodier og gav Olger, og bad ham fare, hvor han tyktes. Olger takkede ham meget, og tog siden Orlov af Gloriant, hun begavede ham, og siden bød hun ham Farvel.

Olger og Carvel fulgtes til Keiseren. Paven og Cardinalet gik imod Olger med Kors og Fane, med Keiserens Hær, og Paven prædikede den hellige christelige Tro for Carvel. Han svarede: jeg seer, at megen Magt følger eders Tro, og jeg forstaaer vel, at den er meget helligere end vores; jeg vil dog ikke overgive min Tro, før jeg brændes paa en Ild.

Ved denne Tid kom en Mand fra Gloriant, og gav Carvel et Brev, som hun havde udsendt, og lydde saa: jeg hilser eder, allerkjæreste Carvel, med fuldkommen Kjærlighed og maa I vide, at den samme Nat, som I red bort, kom Kong Cordes og fire af hans Folk, og sløg min Fader ihjel paa hans Seng, og mig havde de grebet, og ville bortføre mig; haver I ikke forglemt Gloriants Navn, da kommer I snart hid: før skulle alle Himmel-Tegn vendes af deres Skikkelse, end jeg skal forglemme eder. Da sagde Olger Danske: hvad haver du spurgt? Carvel sagde ham, hvad Brevet indeholdt.

Olger sagde, vær glad, jeg skal ikke æde meget Mad, førend jeg faaer hevnet Amirals Død, og taget din Fæstemø igjen. Da sagde Carlot, og svor ved St. Denis i Frankrige, at han skulde følge dem. Carvel takkede ham. De tog Orlov og rede deres Vei med 30 Skjoldsvende.

Da Dannemund fornam sin Faders Død, da for-

samlede han alle Carvels Mænd til sig, og flere af sine Venner og stred med dem den samme Nat, som Kongen var slagen. En af Dannmunds Mænd mødte Carvei og sagde ham, at Dannemund stred fast, og Trediedelen af dit Folk er slaget. Carvel og Olger skyndte dem fast til Slaget, og hug omkuld baade Mænd og Heste. Dannemund glædtes ved deres Komme, og stred mandlig.

En Mand, som hed Jaskonit, og havde givet Amiral det første Hug, han stak til Olger med sit Spyd og igjennem hans Skjold; men Spydet brast for Brynien. Olgers Spyd gik igjennem hans Skjold, Brynie og Bug; det saae hans Søn, han hug til Olger, og kløvede hans Skjold, og hug hans Glavind sønder, det saae Carlot, og hug Haanden og Laaret af den Hedning saa han faldt død paa Jorden. Da kom hans Broder, og vilde hævne det, men Carlot slog ham ihjel; da kom Jaskonit, han slog Carlot et Saar i Laaret; det saa Olger, og hug den Hedning paa Halsen, at Hovedet faldt paa Jorden og strede de mandelig.

Dannemund hug sit Sværd sønder paa en af de Kongers Hjelm og Hoved, at Sværdet stod i Tænderne; det saae Carvel, og raabte til Svelf og sagde: er du en Mand og ikke Qvinde, da bi mig! Svelf vendte sig om, Carvel hug paa ham, og kløvede ham ned i Brystet. Olger sad paa sin Hest Bursant og havde sit Sværd i Hænderne, og Armene vare blodige op til Axlene, og han hug til en Konge, som hed Fredes, men det bed intet paa ham, da sagde Olger til sit Sværd: du er ei saa god som mig er sagt, eller jeg hug ikke hart til, saa greb han Sværdet med begge Hænder, og kløv Fredes og hans Hjelm, at Sværdet stod ned i Sadelen. Strax Fredes faldt, flyede hans Mænd, og somme toge Tjeneste hos Carvel og Olger. Carvel og Carlot rede til Taarnet, som Jomfruen var i, og tog hende ud. Carvel og Jomfruen belønnede Olger og Carlot meget kosteligen, siden rede de til Keiseren igjen.

Carvel blev tagen til Konge af al den hedenske Hær, som der var, derefter foer han til Babylonien og gjorde Bryllup med Jomfru Gloriant, og af ham fødtes megen og stor Slægt.

St. Jacobus Apostel prædikede den hellige kristelige Tro i Gallicien, siden foer han til Roselle Land, siden blev hans Legeme ført til Gallicien; derefter foregik den christelige Tro i Gallicien, saaat der fandtes ikke en christen Mand. Da Keiser Carl havde vundet mange Lande og Riger under sig, saa han en Nat paa Himmelen, at Stjernene løbe Vesten paa til Gallicien; han undrede paa, hvad det betydede. En Nat syntes han i Søvne, at en deilig Herre talede til ham, og sagde: hvo er du? han svarede: jeg heder Jacobus Guds Apostel, Herodes lod mig halshugge, min Krop ligger i Gallicia, der kjender mig ingen Mand, thi de ere alle Hedninger, og tykkes mig at være Under, at du ikke frelser mit Land fra de Saracener. Ligesom Gud gjorde dig mægtig over alle Konger, saa skal du frelse mit Land og flere Steder, og derfor bære Kronen i Himmerige.

Siden samlede Keiseren en stor Hær, og drog igjennem Hispanien og fordrev Hedningerne, hvor han foer frem. Han bestormede et Slot, som hed Pompelonia, og laae der 3 Maaneder fore, der var høie Mure, han kunde ikke vinde det Slot. Da faldt Keiserrn paa sine Knæ, og bad til Gud og St. Jacob, og sagde: er det sandt, jeg drømte om St. Jacob, da vinder jeg dette Slot; da faldt alle Murene ned til Jorden, og Keiseren vandt Slottet. Siden lod han christne mange Saracener, og de, som ikke vilde lade sig christne, dem lod han hænge. Siden vandt Keiseren alt Hispanien indtil Havet. Han vandt og udi Gallicien 500 Stæder og Slotte. Alt det Guld og Sølv, Keiseren vandt i 3 Aar udi Hispanien, gav han til St. Jacobs Kirker, og lod bygge mange Kirker i Hispanien, udi Frankrige og udi

Gasconien, og meest lod han ham vie St. Jacob til Ære.

Da Keiseren var hjemkommen til Frankrige, kom en hedensk Konge, som hed Anguland, af Africa til Hispanien med en stor Hær, han vandt alt det Rige under sig, og brød ned Kirker, Klostere og Alt det, Keiseren havde opbygt; mange Christne flyede af Landet for ham. Der Keiseren det spurgte, drog han atter ind i Hispanien med en stor Hær.

Da Keiseren kom udi Hispanien med sin Hær mødte Anguland ham. Anguland bød, at Keiseren vilde lade slaaes een mod een, det nøiedes Keiseren vel med, og sendte ud 100 Mænd. Angulang sendte og 100 Saracener, og de bleve alle slagne. Anguland sendte ud 1000, og Keiseren sendte ligesaa mange imod. Angulands Folk flyede af Marken. Siden bød Anguland end een standende Strid; Keiseren nøiedes vel dermed. Keiserens Mænd stak deres Spyd i Jorden; saa mange, som vare feige den Dag, deres Spyd bare Bark og ikke Løv. De droge sammen, og stred. Keiserens Hest blev slagen under ham; han værgede sig mandelig med sit Sværd al den Dag. Mod Aftenen skildtes de ad, og drog hver til sit Paulun. Da kom fra Rom 3000 Folk Keiseren til Hjelp. Det spurgte Anguland og drog tilbage og vandt et Slot, hed Agene. Der kom til ham mere end 200,000 Mand fra Africa.

Anguland skrev Keiseren til, og bad ham sende sig 40 Heste ladte med Sølv og Guld. Det gjorde han ei for Pengenes Skyld, men han vilde, at hans Bud skulde kjende Keiseren og saa des snarere forraade ham. Keiseren forstod hans falske Mening, og drog med 2000 Mand nær til Anguland, og foer siden lønlig med 40 Riddere saa nær, at han saae Angulands Hær; saa forklædte han sig, og gik selv Anden i Staden, did som Anguland var. Hedningerne greb ham, og ledte ham for Anguland. Han spurgte, hvad Mand han var? Keiseren svarede: vi høre Keiser Carl til, han vilde

gjerne vorde Eders Mand, og bad, at I skulle møde ham med 40 Riddere. Anguland svarede: rider I føre hen! jeg vil strax komme til Tals med ham. Keiseren besaae Anguland vel, og saae, hvor Staden stod bedst til at vinde, og red siden til sit Folk igjen. Anguland drog efter ham med 7000 Mænd. Da Keiseren det saae, foer han til sin Hær igjen, og drog Folk til sig Dag og Nat. Anguland drog tilbage langt fra sit Slot, og Keiseren belagde Slottet, og laae derfor i 6 Maaneder.

Siden stormede han til Slottet, og vandt det og Staden, og der blev slagne mange Saracener. Anguland laae i en Stad, som hed Sancrimes. Keiser Carl drog til Staden og bød Anguland til Strid. Anguland drog ud mod ham at stride. Den Dag mistede Keiseren 4000 Mand, men Anguland mistede flere og flyede i Staden igjen. Keiseren belagde Staden, og Anguland flyede om Natten lønligen ud af Staden. Keiseren fornam det, og kom uforvarende paa de Hedninge, og slog af dem 4000 Mænd, og Kong Agapia, og Kongen af Bagia. Anguland flyede bort til en Stad, hed Pompilon, og skrev Keiseren til, at han vilde bie der. Keiseren drog tilbage, thi han havde ingen Magt mod saa stor en Hær, og samlede sit Folk over alle sine Lande og gav alle Fanger og Trælle løs, og bød ud alle dem, som Værge kunde gjøre, og slog Mange til Riddere.

Der al Hæren var forsamlet, gjorde Turpin Erkebiskop Velsignelsen over dem. Hæren var to Dages Færd lang og bred, og 12 Mile hørtes Bulder og Gny af dem. Keiseren drog for Pampilon, og bød Anguland ud at stride. Anguland drog ud imod ham med sin Hær, og bad sin Hær bie en Stund der, og red selv til Keiseren med 60 Riddere. Keiseren sagde til ham: hvad er jeg dig skyldig, da du haver taget og fordærvet mine Lande saa ilde? Anguland svarede: hvi

tog du det Land fra mig, som hverken du eller din Fader eiede? Keiseren svarede: vor Herre skabte christne Mænd over Hedningene, og bød at have Eder. Anguland sagde: vi have bedre Tro end du, vi dyrke Gud Mahomet, og hans Bud-Ord holde vi, af ham have vi baade Liv og Rige.

Keiseren svarede: du farer vild udi Troen, vi troe paa Gud Fader og Søn og Gud den Hellig-Aand. Naar vi døe, da komme vore Sjele i Himmerige, og Eders til Helvede. Du skal nu udkaare, hvad heller du vil lade dig døbe, eller stride strax med mig. Anguland sagde: jeg vil lade stride 20 mod 10, og see hvilken bedst Tro haver. Keiseren sendte ud 20 Riddere, og Anguland 20 Saracener, de bleve alle slagne. Anguland sendte siden 20, og Keiseren ligesaa mange derimod, de Hedenske bleve alle slagne. De sendte 100 mod 100, og de Christne bleve mesten Delen slagne, og somme flydde, fordi de trøstede dem mere paa deres Manddom end paa Guds Hjælp. Siden sendte de ud 1000 mod 1000, de Hedenske bleve alle slagne. Siden satte de en Dag, saalænge de taltes ved igjen. Anguland sagde: jeg seer, at Eders Tro er helligere end vor, thi vil jeg komme til dig i Morgen og lade mig døbe. Om Morgenen kom han til Keiseren, som han sad over Bords; som han stod paa Gulvet, saae han der mange Herskaber. Han spurgte, hvo de vare? Keiseren sagde ham, hvo de vare, og hvad Embede Enhver havde. Paa Gulvet sad 12 Almissemænd med revne Klæder og liden Mad. Anguland spurgte, hvo de vare? Keiseren svarede: det er Guds Folk, vi føde 12 af dem hver Dag, thi 12 vare vore Herres Apostler. Anguland sagde: det er underligt, dine Tjenere sidde til Bords og have nok Mad og Viin, og din Guds Tjenere sætter du langt fra dig, og giver dem lidet at æde og drikke, derpaa mærker jeg, din Gud er værre end min, thi vil jeg ei være Christen.

Om Morgenen derefter forsamledes begge deres Hæ-

re, og stred den Dag. Keiseren havde 134,000 Mænd. Anguland havde 200,000. En af Keiserens Riddere, som hed Arnold, hug sig en Vei midt gjennem Hedningernes Hær, de Hedninger styrtede som Faar for de Christne; den Dag blev der stor Blods-Udgydelse, saa det stod over deres Ankler, og teedes mange Jerntegn den Dag. Anguland flyede baade med Sorg og Skam. Keiseren leirede sin Hær ved en Bro, hed Arabe; om Natten stjal sig bort 1000 af Keiserens Mænd did hen, som Slaget havde staaet, og toge der Guld og Penge af de døde Hedninger. Da de skulle fare hjem igjen, bleve de alle slagne af Hedningerne. Om Dagen derefter stred de atter med Hedningerne; Keiseren bad til Gud, før han reed ud, at han maatte kjende af sine de, som feige vare. Keiseren lod lukke dem alle udi et Huus, og der han kom hjem igjen, da havde de slaget hverandre ihjel. Siden droge to hedenske Konger mod Keiseren, en som hed Brun og den anden Corduban, og begyndte at stride. Saracenerne havde en Bannere; der stod en Afgud paa, og derfor blev Keiserens Heste skye og vilde ikke frem, men løbe tilbage, og de maatte flye paa et Bjerg, og værge dem der ud af. Om Morgenen lod Keiseren sine Heste blinde, og fyldte deres Øren med Vox, og de begyndte aarle om Morgenen at stride. Saracenerne havde tre Øxen for en Vogn, og derpaa stod en rød Bannere; og de havde det før sagt, at de vilde aldrig flye, mens denne Bannere stod oppe. Keiseren trængte sig ind paa Vognen, og hug Banneren omkuld, da flyede Saracenerne, og Kongen af Sibil blev der slagen, og 8000 Saracener med ham.

Anguland havde en Søn, som hed Janemund, hans Fader havde lovet ham, at han skulde blive Konge i Frankrige. Der han spurgte, at Kong Sibil og Corduban vare slagne, og en Kjæmpe, som hed Altuman, havde taget ved den christne Tro, blev han vred og sankede sammen en stor Hær, og raabte paa Mahomet og The-

rog, og bad dem hjelpe at hævne sig over sine Uvenner, og drog imod Keiseren. Da mødtes de paa en stor Hede, og stred fast, og der bleve mange af Hedningerne, og derefter flyede de, og Keiserens Mænd bekom der meget Bytte, at de bleve aldrig fattige. Hedningerne sagde: usle ere vi, at vi bleve nogen Tid fødte, vi mistede her nu to Konger og de bedste Kjæmper, vi have. Janemund svarede: hvor ere nu mine Kjæmper, som roste sig meget og talte store Ord, da de sadde udi min Faders Pallads blandt Fruer og Møer, og drak min Faders Viin? Ilde gjorde min Fader, at han troede deres store Ord; tvi vorde Eder alle, aldrig vorder jeg husvalet af denne Harm. Janemund kaldte til sig et Sendebud, og sagde: rid til min Fader og sig, vi have faaet stor Skade, og mistet 4 af vore Guder, Makum og Therog, Gud Jupiter og Arpulin, dem haver Keiseren taget. Sendebudet kom frem, og berettede sit Ærinde for Hedningerne; Anguland var ikke da udi Hæren. En Hedning, hed Balam, sagde: almægtige Gud og høieste Fåder, dig kalder jeg paa af alt mit Hjerte, du skabte Himmel og Jord, det troer jeg fuldkommelig, lad mig aldrig døe, før jeg fanger Christendom, og græd meget saare.

Der kom en Konge, som hed Tiramuds, som var Angulands Søster-Søn, han havde en Banner, og der var 40,000 Mænd. En Kjæmpe, som hed Rodoan, havde en Banner, med 60,000 under. Kong Cador havde den 3die Banner med 60,000 Folk. Den 4de havde to Konger og 60,000 Folk under. Den 5te havde Kong Magram og Aspram og 60,000 under. Dette Folk var bered baade med Heste og Værge, saa det skinnede af deres Skjolde og Hjelme, og de Skin gik over Bjerge og Dale. Janemund mødte dem, og havde 400,000 Folk, og bad dem holde.

Siden talede han nogle Ord for dem, og sagde: kjære Venner, eder er alle vitterligt, hvad Skade vi have faaet, og mistet baade Konger, Riddere og Svende, jeg

mistede min gode Hest og flyede selv med stor Skam; det harmer mig meest, at de toge fire af vore Guder bort, som stode i Vognen hos mig, kunde I vinde dem igjen, da vil jeg lønne eder med Guld og Sølv. Hedningerne raabte alle sammen, og sagde: vinde vi dem ikke igjen, inden Solen gaaer ned, da lader hænge os allesammen. Da glædtes Janemund, og Hedningerne blæste i mere end 1000 Basuner. Keiseren havde udsendt 1000 Mænd; de saae megen Jord-Rog, derefter saae de mange Bannere og forgyldte Skjolde og blanke Hjelme; de rede tilbage. En Keiserens Hertug, som hed Gerhard, væbnede sig, og foer med sin Hær, og red ned i en Dal, og bad dem holde, og sagde: hører I, mægtige Mænd, Riddere og Svende, det er nu 60 Aar siden jeg blev slagen til Ridder, og her haver jeg en Banner, som mine Forældre eiede, og den blev aldrig slagen paa Flugt, nu haver Gud sendt os hid at vinde et kosteligt Dags-Værk, hvilken her døer, hans Sjæl kommer i Paradis, førend Blodet kommer paa Jorden; de, som levende blive, faae Guld og Sølv, at de aldrig blive fattige. Kalder nu paa Gud, og rider frem i hans Navn! os bør alle med Rette at taale hedt og koldt, miste Venner og Slægt, Liv og Lemmer for Guds Skyld, thi han udgav sit Blod for vor Skyld.

De christne Mænd lovede meget af hans Tale og toge sig den i Sindet, at Ingen skulde flye fra hinanden, førend Hertug Gerhard selv vilde. Hertugen udvalgte 10,000 af de raskeste Hofmænd, og skikkede dem næst sig, og Clares hans Søsterson førte den anden Banner, der var og 10,000 Folk under; Kong Salomon førte den 3die Bannere og 10,000 Folk. Den 4de førte 2 Hertugssønner, derunder var 10,000. Siden kom Keiserens Holdere; der var to Konger og to Hertuger med 40,000 Folk. Keiseren vidste det ikke, at Hedningene droge imod ham, thi han var paa et andet Sted. En Erkebisp, som hed Samson, red til Keiseren og sagde ham, at Hed-

ningerne kom. Keiseren lod blæse i Trompeter og Basuner, derpaa væbnede al Hæren sig, og steg paa deres Heste. Keiseren havde 100,000 Mænd, Herr Fagum havde hans Bannere; Keiseren red frem for Hæren, som fulgte ham, Hertug Neymis og Hertug Bering, og Greven af Flanderen og Olger Danske fulgte ham.

Keiseren sagde: jeg seer Hedningerne sidde for os paa en Bakke, rider til dem 4 af mine Mænd. Da red ud Hertug Neymis, og Olger Danske, og Bering, og Greven af Flanderen. De paa Bjerget sadde, var Hertug Gerard og 4 af hans Mænd. Da han saae Keiserens Folk, da mente han, at det var Hedninger, og bod fire af sine at udride, som var Hr. Clares hans Søstersøn, og to af hans Sønner, Ervard og Reimer, og en Ridder, som hed Boos, disse red ud fire mod fire. Clares red mod Olger, og stak igjennem hans Skjold, da hjalp hans gode Brynie, og Olger gik fra Hesten, dog var han ikke vant at falde. Boos stak til Greven af Flanderen, og de gik begge af Hestene. Boos hug til Greven, saa at hans Axel blev ikke tilpas i den Sommer. Hertug Neymis stak til Ervard, saa at Ervard faldt af Hesten, og begyndte freidig at hugges. Olger sagde til Clares: ædle Ridder! siig mig dit Navn. Han svarede: jeg heder Clares, Hertug Milons Søn, Hertug Gerin er min Moders Broder, og han sidder her paa Bjerget. Clares sagde: hvad heder du? og han svarede: jeg heder Olger Danske. Clares kastede sit Sværd fra sig, og bad ham give sig det til, at han stak ham af. Siden gik de alle Otte tilsammen og tog hverandre i Favn, og kystes.

Da Keiseren det saae, red han til dem, og der samlede han al sin Hær, Paven prædikede for Folket, og gjorde Velsignelse over dem. De Christne og Hedningerne modtes ved et Bjerg, som hed Aspermand, og der begyndtes en haard Strid. Der maatte Mange see store Hug. Clares stak til en hedensk Konge, som hed

Gilion af Africa, og stak igjennem Skjold og Brynie, at han styrtede død ned af Hesten. Hertug Gerin raabte høit, og sagde: I Christne, stikker eder mandelig, og vinder Priis og Ære. Siden stak han sit Glavind igjennem en Hedning, at han faldt død, til Jorden. Kong Triamodes stak Auris igjennem hans Skjold, Brynie og Hærderne, saa at han faldt død til Jorden. Janemund, Kong Angulands Søn, hug med begge Hænder, og gjorde megen Skade paa de Christne. Hvo, som fik et Hug af hans hvasse Sværd Dyrendal, han kom ikke bort med Livet. Det saae Olger Danske, og sagde: o Herre Gud, hvad disse Hedninger gjør os Skade! og han rendte til Janemund. Janemund sagde til sin Morbroder, som hed Morland: her kommer en Mand, som vil gjerne døe. Olger og han komme saa hart tilsammen, at de gik begge langt fra Hestene, siden sprang de begge op og huggedes. Janemund kløvede Olgers Skjold. Enchesim hug en hedensk Konge, som hed Boland, paa Hjelmen igjennem Tænderne, saa han faldt død ned paa Jorden. Enchesim tog hans Hest og førde den til Olger Danske, han steg paa Hesten; da kom tusinde Hedninger til dem, saa at de med stor Nød kom atter tilbage under Keiserens Bannere. Janemund og hans Mænd gik haardeligen frem, saa at i en liden Stund sloge de tusinde Mænd. Da kom Hertug Gerin (i hans Dage fandtes ingen ypperligere Hertug), han red mandeligen frem, og slog selv ti Riddere i en Stund. Hedningerne faldt om hverandre, og som det mørknedes af Natten skiltes de ad. Hertug Gerin og hans Mænd drog under et Bjerg, og hvilede om Natten, da havde han mistet af sine Mænd 4000, hver Mand blev siddende paa sin Hest den ganske Nat med draget Sværd. Hertug Gerin sukkede fast for sine Mænd, og sagde: o Gud, vi ere hidkomne for at værge den christelige Tro; som du taalte Død for vor Skyld, saa ville vi nu døe for din Skyld. Keiseren stred vel

den Dag, og mistede to Konger, fyrgetyve Hertuger og Grever, og mange tusinde Riddere og Svende; han hvilede sig i en Dal den Nat; somme af Keiserens Mænd holdt om Natten, der som Striden havde staaet. Den Nat var Janemund ikke meget glad, thi han havde mistet Halvdelen af sit Folk, og de, som efterlevede, vare alle saarede. To Konger flyede fra ham, Magum og Aspiron, med 10,000 Mænd. Der Janemund saae det, sagde han: ilde svigede I mig, som Kronens Forrædere, thi eders Raad skyndede mig hid. Da svarede Hr. Balam og sagde: her er ikke uden to Kaar paa Færde, som er at døe her, eller værge sig mandeligen.

Da Dagen kom, og Solen gik op, sagde Hertug Gerin til sine Mænd: I raske Riddere, reder eder snart, og betaler Gud det, vi ere ham skyldige. De væbnede dem snart, og satte dem paa deres Heste. Janemund drog did, som Striden havde været, det første det begyndte at dages, med 20,000 Mænd. De Christne, som der havde holdt om Natten, gruede saare for ham, og lovede Gud, at de aldrig vilde gjøre dødelig Synd mere. Idet saae de Hertug Gerins Hær og bleve glade da han kom. Janemund begyndte at stride, og stak sit Glavind i Avelins Skjold, saa at Odden stak igjennem Hærderne, og han faldt død til Jorden. Baland slog en Ridder ihjel. Da kom Hertug Gerin i Slaget. Hedningerne vare to Gange saa mange som de Christne og Keiseren var endda ikke kommen. Da Keiseren og hans Hær var væbnede, da kom Olger Danske, og hans Skjold var kløvet og Hjelmen og Brynien vare sønderhugne, og Blodet randt af ham. Han sagde til Keiseren: rider snart frem, og hjelper eders Mænd, jeg greb en Tolk fra dem, han sagde mig, at Janemund er stolt, at han ikke vilde sende Bud efter sin Fader, han vilde stride med det Folk, han haver; ville I stride, da sender Bud til Eders Leir, at hidkomme hver den Mand, der er. Keiseren gjorde, som han bad. Da

Budet kom, drog de alle afsted. Keiseren drog til Striden med 30,000 Folk. Janemund havde 7 Bannere, og under hver Bannere 7000, og under sin egen Bannere havde han 30,000. Janemund sagde til sine Mænd, da han saae Keiserens Bannere: Nu maae I see Keiser Carls Hovmodighed, hvorledes han rider mod os, og vi ere tre Mænd mod hver af en af dem, og jeg svær ved den mægtige Gud Mahomet, at han skal aldrig komme levende af denne Mark.

Keiseren kom saa trøstelig i Striden, at Hedningerne styrtede for ham en efter anden. Kong Salomon stak Kong Bordant igjennem Skjoldet og Brynien, saa at han styrtede død ned paa Jorden; han havde Janemunds Horn ved sin Hals, som hed Olivant, dets Lyd hørtes femten franske Mile langt. Kong Salomon tog Hornet, og svoer, at han ikke vilde miste det for meget Guld. Janemund saae, at Bordant faldt, og Kong Salomon tog Hornet, thi blev han vred, og hug med sit hvasse Sværd Dyrendal, og kløvede Salomons Hjelm, Hoved og Brynie, Sadel og Hest sønder udi Midten, tog Hornet, og hængte det paa sin Hals. Det saae Aukarim og stak igjennem Janemunds Skjold, at Glavindet brast sønder. Janemund hug ham paa den venstre Side ved Beltet, saa han styrtede død til Jorden. De Christne bleve mistrøstige over Janemunds store Hug, havde han været Christen, da var hans Lige ikke til i Verden.

Da Keiseren saae, at Aukarim var død, sørgede han meget derover, og sagde, ilde tykkes mig din Død at være, Skam saae ham, dig slog ihjel, jeg havde ingen troere Mand; vilde Gud nogentid høre min Bøn, forlader han dig dine Synder. Keiseren reed mandelig frem, og bad dem trine haardeligen til. Da kom de, som Keiseren havde før sendt Bud efter, fra hans Leir, med dem vare 4 af hans Søstersønner, som hedte Estur, Ottum, Bering og Roland, der havde med sig 40,000 Stegere, Dug-Svende, og alle de, Vaaben kunde bære.

Roland red paa en sky Hest to Armbøssesskud for sin Hær. Han red frem under Keiserens Bannere og 2000 Hofmænd med ham. De af Africa rendte strax paa Rolands Selskab med 20,000 Mænd, og skjøde paa dem med Tyrke-Buer. Roland red trøstelig igjennem deres Spyd med sit Selskab, og sloge mange ihjæl af dem.

Hertug Gerin vilde gjerne til Hedningernes Hoved-Bannere, og stak en Hedning, hed Monskobun, igjennem hans Skjold og Brynje og ud igjennem Hærderne, at han styrtede død af Hesten. Hertug Gerin raabte paa sine Mænd og sagde: I ædle Mænd, hugger nu store Hug. Kongen af Africa vil øde vort Land, jeg er nu en gammel Mand, jeg skal dog før slaae mange ihjel af dem. Hans Mænd svarede: frygter ikke, Herre, vi ville aldrig skilles fra dig. Hereug Gerin var kommen saa nær deres Hoved-Bannere, at han maatte kaste til den med en Hanske. Hertug Gerin og to af hans Søster-Sønner huggede siden en Vei ind til Hoved-Banneren, da faldt mere end 1000 Hedninger; Banneren var overgiven, og stod alene: det viste Janemund intet af, thi han var hart hos Keiserens Bannere med sin Hær, og stred mandeligen. Da Hertug Gerin havde vunden Hoved-Banneren, steg han strax af sin Hest, hans Mænd toge hans Hjelm, Sværd og Skjold af, og satte ham ned under Hoved-Banneren, at Blodet randt ham af Næse og Mund, thi han var meget hed og tørstig.

Da Keiseren og Janemand stred fast under det Bjerg Aspermund, da kom en hedensk Konge, som hed Triamodes, og stak Hertug Milon igjennem Skjold og Brynje, og drog ud med sit Spyd al hans Indvold: de Christne sørgede meget over hans Død. Triamodes vendte tilbage, og bad Janemund træde mandeligen til, da kom Bering rendende og bad Triamodes bie. Triamodes rædedes for ham. Bering stak ham igjennem hans Hærder og Brystet, at han styrtede død over Sadelbugen. Da sagde Bering: tvi dig, du onde Hund!

din Sjel skal ikke huses, førend i Helvedet, det var min Broder, du slog, og det haver du dyrt kjøbt. Janemund og alle Africa-Mænd harmede saare hans Død, og bar ham strax af Marken, og mange kyssede ham død, og somme daanede. Da red to af Keiserens Mænd, Rikart og Morant, frem. Morant stak til Kong Mattis, han var af Jorsalland, hans gode Harnisk hjalp ham intet; Morant stødte ham ned af sin Hest, at han faldt død paa Jorden. Rikart stak en Hedning, hed Gorsant, han var Janemunds Frænde, han stak ham igjennem Brynien og ud af Hænderne, at han styrtede død til Jorden.

Da Janemund saae to af sine Frænder falde og Marken fuld af døde Mænd, sortnede han som Jorden og sagde til Balam: hvad skal blive af mig? disse to skyndede mig hid, og nu ligge de døde. Balam svarede: underligt taler du, du maatte vel vide, at det skulde tage en ond Ende, at hige efter de Lande, som du ingen Ret haver til, men vær ikke formeget bange, endog det haver gaaet dig ilde. Da blæste Janemund i sit Horn, saa at al Jorden syntes at skjælve; da søgte til ham saa mange Væbnede, som endnu vare af Hedningerne. Da hug Janemund en christen Kjæmpe paa Hjelmen ned i Tænderne. Hertug Gerin sad under Hoved-Banneren og sagde til Bods og Clares sine Søstersønner: tager med eder 400 Riddere, og rider i Striden at hjelpe vore Folk; naar jeg har hvilet, kommer jeg efter Eder. De gjorde, som han bad. En Hedning sagde til Janemund, at Hoved-Banneren var vunden; da gruede Janemund saare, og kaldte til sig Kong Salathie og Jordam den haarde, og sagde: vi ere skammeligen svegne, vore Guder ere borttagne, og alt siden have de slaget vore Folk; jeg satte 20,000 under Hoved-Banneren, de ere slagne og somme ere flyede. Salathiel svarede: ræddes ikke, Herre, i Aften skulle alle christne Mænd døe, og du skal snart blive kronet til Rom. Siden re-

de de haardeligen frem, og mange tusinde med dem; der faldt meget Folk paa begge. Sider, Salathiel foer i deres Hær, som en flyvende Falk efter Vildt, og gjorde stor Skade. Olger Danske rendte til ham, og hug ham paa Arlen midt igjennem Skjoldet, og igjennem Siden af Laaret ved Sadelbuen. Salathiel faldt død til Jorden; det saae Janemund, og bedrøvedes saare derved. Da kom Hertug Neymis rendende, han var herligt væbnet, og hug den Hedning og Kong Alphanie paa Halsen, at Hovedet faldt paa Jorden. Janemund sagde: fast falde mine Mænd. Keiseren spurgte Neymis og Olger, og sagde: er der meget Folk under vort Hovedbannere? Ja, Herre, svarede de, vel 20,000; Keiseren sagde: det er lidet, og spurgte, hvad bedst Raad var? Olger sagde: vi ville mandelig værge os, og hugge store Hug, at Hjelme og Brynier skulle revne derved, visselig faae vi Seier idag.

Da kom Boos og Clares med 400 Riddere; en af Hertug Gerins Mænd red til Keiseren, hans Brynie var ilde huggen, og Hjelmen kløvet, og Sadelen var fuld med Blod og Been og Arme blodige, han hilsede Keiseren. Keiseren svarede: Gud hjælpe dig, Ridder! hvad er dit Navn? han sagde! jeg heder Valter af Salatinsborg. Hr. Gerin lod dig sige, at han haver vundet deres Hovedbannere. Keiseren spurgte: lever Gerin endnu? ja, sagde Valter, han er endnu usaaret, og ingen af hans Mænd hugger fastere end han. Keiseren svarede: Gud have evig Lov. Valter sagde: Janemund er nu værd en Død, lader os nu hevne vor Harm. Da kom til Keiseren hans Sendebud Dondelfro. Keiseren spurgte: komme de, som jeg bad dig kalde fra vor Leir? han svarede: de ere komne mere en 40,000, og Roland din Frænde haver dræbt mange Hedninger idag.

Da skikkede Keiseren sin Hær omkring Janemunds Hær. Janemund sagde: usfel komme vi hid i dette Rige. Balam sagde: havde du sendt Bud efter din Fa-

r og hans Folk idag, da var Keiseren nu overvunden.
I eet kom Gerin med 10,000 Mand, og red saa
iardelig frem, at i en liden Stund dræbte han 4000.
)a flyede Janemund og tre Konger med ham, han sad
aa saa god en Hest, at ham kunde Ingen undrende,
ans Glavind var saa stærkt, at Ingen kunde bryde det,
g det Træ kaldes Apol. Janemund sagde: usfel og
rm bliver jeg, jeg mente, at Ingen skulde torde bie mig,
nen nu haver jeg fundet andet. Balam sagde: vee vor-
e den Konge-Søn, som saa bærer sin Vaande, han la-
)er som en Qvinde, der begræder sit eneste Barn. Ja-
iemund saae tilbage, da kom Keiseren, Hertug Neymis
og Olger Danske, Estur, Ottum, Berin og Roland. En
Konge, som fulgte Janemund, hed Goram, hans Hest
blev træt; da sagde Janemund: mister jeg den Mand,
)a faaer jeg stor Sorg, vender om tilbage til disse, som
efterkomme og vinder en Hest, og faaer ham. Jane-
nund stak Neymis igjennem Skjoldet, da hjalp Bryni-
n, at Spydet gik ei igjennem, men han gik langt fra
)esten. Janemund tog Hesten, og vilde føre til Go-
am. Olger hug Goram paa Hjelmen og kløvede ham
ed i Beltet. Janemund hug Olger paa Hjelmen, den
ar haard og Sværdet sprang af og rammede Hestens
als, saa at den gik af; da flyede Janemund.

Balam og Keiseren rendte imod hverandre. Keise-
i stak Balam af Hesten, han sprang op igjen og vil-
paa Hesten, det formeente ham Neymis. Siden
gtes Neymis og Balam, saa at Ilden røg af deres
elme. Balam saae, at Olger, Ottum og Bering ville
ham, og at Olger tog sit stærke Glavind; da sagde
til Neymis: gode Ridder, stat mig for Liv og Sund-
jeg troer paa den samme Gud, som du troer og
vil lade mig døbe. Gud give at Neymis var her,
skadte mig intet. Neymis sagde: hvo er du, Rid-
han svarede: jeg heder Balam og var Angulands
debud til Frankerige. Gud have Lov, sagde Neymis

og bad Olger ikke røre ham, han hjalp mig af stor Nød, da jeg var et Sendebud til Anguland, og han løste mit Liv med meget Sølv og Guld. Reymis svarede; vil du blive Christen? han svarede ja. Roland kom til; Keiseren forfulgte Janemund.

Janemund flyede med stor Sorg, thi han havde mistet 40,000 Mand paa een Dag og han rendte ene bort. Keiseren forfulgte ham 2 Mile og Janemund saae ham ikke, han steg af, bandt af sine Vaaben og lagde sig ned at drikke, han havde da ikke ædet eller drukket i tre Dage, og ei havt sine Vaaben af. Keiseren kom og tog hans Vaaben bort.

Da Janemund saae, at hans Vaaben vare borte, da frygtede han ikke saare. Keiseren sagde: du bør ikke rædes, at jeg vil dræbe en vaabenløs Mand. Tag dine Vaaben, og sid paa din Hest. Han sagde til Keiseren: dine Synder kom dig til at give mig mine Vaaben igjen, og du haver en rask Hest, mens du kom saa snart efter mig, jeg kan mærke, at du er fød af mægtige Folk, mens du gav mig mine Vaaben igjen, nu vil jeg gjerne gjøre dig en Ære igjen, lad her dine Vaaben og løb til dine Mænd igjen: Livet vil jeg give dig for den Ære, du gjorde mig. Keiseren svarede: du er ikke mine Vaaben værd. Janemund spurgte, hvad hans Navn var?

Keiseren svarede: jeg hedder Carl, og er en christen Mand og Keiser. Janemund undrede, hvi han var der alene og sagde: nu vil jeg ei agte al min Skade ved en Penning, paa din Krop skal jeg hevne mig, siden skal jeg tage alle dine Lande og Riger. Keiseren svarede: du er ei værd mine Riger, som du vil saa letteligen tage. Janemund var ung og stærk; Keiseren var god og en fuldtagen Orlogsmand. De rendte tilsammen, og stak hverandre af Sadelen. Siden droge de deres Sværd og hugges mandeligen, og saadan en Kamp var ikke før seet imellem to Mænd i en Time; de hug Skjoldene og Harnisserne af hverandre. Keiseren hug paa Janemunds

høire Axel, saaat Brynien revnede, og han fik et stort Saar. Da sagde Janemund, du haver en kostelig Krands paa din Hjelm, han var ikke fattig, som bandt den derpaa; jeg seer fire Stene derpaa, mens du bær dem, kan dig Ingen overvinde, thi vil jeg nu have den. Keiseren svarede: med Guds Hjælp skal den aldrig blive din. Janemund greb efter Keiserens Hals. Keiseren vigede under, dog rammede Janemund Kjæde-Remmen og rykkede den af Keiserens Hoved, de droges derom.

I det kom Roland rendende, og havde et Stykke af et Glavind udi Haanden. Janemund skjøttede ham intet, thi han var liden: Keiseren var stedt i stor Nød, dog hjalp Gud, som altid hjælper: Roland slog paa Janemunds Hjelm, men Janemund skjøttede intet derom, og sagde: en mægtig Gud haver I, om I kunne komme begge levende herfra. Roland hug et andet Hug, og Janemund bar for sig med den høire Haand, at Sværdet fløi langt bort af Haanden fra ham.

Da Janemund mistede Sværdet, blev han saa bleg som en Død. Roland tog Sværdet og kløvede hans Hjelm og Hoved, saa at Hjernen og Blodet fløi up af Munden, at han styrtede død paa Jorden. Keiseren satte sig ned og hvilte sig; havde Gud ikke sendt ham Roland til Hjælp, da havde han aldrig baaret Krone mere, Roland tog Sværdet Dyrendal og Hornet Olivant. Da kom Hertug Reymis, og Olger Danske rendende meget bedrøvet for Keiserens Skyld. Hertug Reymis sagde: ilde gjorde I, Herre, at I jagede den Hund saa eensom: Keiseren svarede: det skal ikke mere skee. De vendte Janemunds Lig omkring, da var hans høire Arm sønderslagen, og begge Dinene laae uden paa Kindbenet, de bare ham under et Olie-Træ, og lagde hans Skjold paa ham. Da sagde Keiseren: havde den Mand været Christen, da havde der Ingen raskere været i al Verden. Keiseren drog til sin Hær igjen, og fandt dem alle bedrøvede, thi Ingen vidste, hvor Keise-

ren var bleven. Keiseren gik ind i Janemunds Paulun og lagde sit Harnisk af; den gamle Hertug Gerin jagede efter Hedningerne mere end en stor Miil, og slog hver Mand ihjel. Da kunde neppe nogen Mand rende paa Marken for de mange døde Kroppe, Harnisker og Heste: Guld og Sølv fik de nok til Bytte. Da gik Keiseren til Bords og al hans Hær, og det var den fjerde Dag, siden de havde ædet eller drukket.

Anguland var da paa et Slot, hed Frisa, til ham kom to Konger, den mægtige Bordant og Modes, med en meget stor Hær. Anguland sad og legte Træktavel med dem. Da kom de ind, som flyede fra Janemunds Hoved-Bannere, Magon og Aspron, deres Heste vare svedte og blodige. De sagde: hvad gjør du, Anguland? din Søn haver stridt med Keiseren, vi vare 20,000 under Hoved-Banneren, der kom en Hob Folk paa vor høire Haand: deres Hovedsmand var en liden gammel Mand, de sloge vort Folk ihjel, at ikke mange bleve levende af 20,000. Anguland spurgte, hvor hans Søn var? de sagde, de vidste det ikke. Anguland blev vred, og kastede til den ene med en stor Stav, og sagde: du gamle Forrædere, aldrig vil jeg det troe, at christne Mænd komme min Søn til at flye. Jeg skal lade eder begge hænge. Anguland satte tyve Konger paa en Bænk, og krævede Ret over de to Konger. De hanterede længe, siden blev deres Dom, at de skulde bindes nøgne ved et Træ, og tyve Skjold-Svende skulde slide Riis paa dem, som og skete. Siden bleve de slæbte og kastede under at Hylsken.

Da det var gjort, gik Anguland til Bords, da kom der en Ridder rendende, han gik ind for Kongens Bord, Blodet randt igjennem hans Brynie ned paa Jorden, han havde mere end 40 Saar; han sagde: din Søn haver faaet stor Skade, vi bleve omsider jagede i en Elv, og man kunde gaae tørfodet over Elven paa døde Kroppe. Der dvælede Janemund selv femte. De

Christne sloge vore Guder sønder, at vi saae derpaa, og de gjorde ingen Jertegn. Jeg saae en Ridder jage din Søn længe, jeg veed ikke, hvor de skildtes ad.

Anguland blev baade vred og bedrøvet deraf, og bad sine Folk væbnes. Keiseren dvælede den Nat i Janemunds Paulun, der var Mad og Viin nok, og Sølv, som Janemunds Taffel var smedet af, og Ingen havde seet saa mange Sværd og Harnisk, som der vare sammenbaarne. Keiseren lod sanke af Banen alle de Christne, som slagne vare. Janemunds Paulun var saa kosteligt, at Ingen havde før seet saadant et; der var saa mange dyrebare Stene derinde, at de havde ingen Lys behov, at tænde om Natten. Paa Paulunet stod en Knap af klart Guld, og med mange underlige Konster. I det kom Balam gaaende, og bad om Døbelse i Guds Navn. Keiseren spurgte, hvi haster du saa? han svarede: jeg haver længe nok derefter længtes, og siden kan jeg vise dig alle de underlige Ting, som her ere.

Fire Erkebisper viede Fonten, Paven og fire Erkebisper døbte ham og Keiseren var hans Gudfader. Paven vendte hans Navn om og kaldte ham Vittaklin. Saa sagde han til Keiseren; see denne, som staaer paa Paulunet, han er fuld af Under, der maa du see hvad Tidende, der er tyve Mile herfra. Keiseren saae paa Knappen, og saae Slottet Risenborg, som Anguland laae paa, der saae han saamange Skibe og Galeier, der kom til Slottet, at Ingen kunde tælle dem. Da saae Paven den store Skibshær komme af Africa; Paven bedrøvedes og græd saare. Vitaklin sagde: beraader Eder snart, hvad heller I ville bie her eller flye.

Keiseren sagde til Paven: kjære Fader! lader ikke saa ilde, I maatte forfærde vort Folk med saadanne Lader. Keiseren sendte Bud efter Hertug Gerin, og bad ham komme til sig. Han kom for Keiseren, som lod ham see i Knappen den utallige Skibshær, som

var kommen, og hvor de gik paa Landet. Vitaklin nævnede saa mange af Kongerne og Hovedsmænd, som opgik, og bad Keiseren væbne sin Hær og rede sig til. Derefter bad Keiseren, stød i Basunerne og Trompeterne, og bød alle unge Mænd komme for sig, de gjorde som Keiseren bød; da de stode for Keiseren, talede han, og Taarerne løb af hans Øine. Paven spurgte, hvad ham skadte? han svarede: jeg haver nu mistet 300,000 Mænd, og 22 Konger, Hertuger, Grever og Riddere; nu vorder jeg at slaae til Riddere dem, som ikke ere dertil faldne, om jeg skal vinde nogen Priis.

Da kom Roland, Estur, Ottum og Bering. Roland sagde til Hertug Neymis og Olger Danske med Vrede: hvad siger min Frænde Keiseren? hvi holder han os som 4 andre Fanger eller stakkels Børn? jeg red i Gaar paa en mager sky Hest, at den rystede moxen løs alle mine Tænder, vil han ikke give os gode Vaaben, da ville vi ride fra ham. Olger tog ham i Favn, kyste ham, og sagde: I skulle snart faae Vaaben: Neymis og Olger sagde Keiseren af deres Ord. Da svarede Keiseren: Roland er fast ung til at bære Harnisk og at fare i Strid. Da svarede Roland: endog at jeg er ung, dog haver jeg alligevel Mod, og Gud kan saavel beskjærme mig, som den, der er gammel. Vi fire, eders Frænder, haver tjent eder, som vi maa være bekjendt; vil I ikke give os Heste og Harnisk, da seer Eder om andre Tjenere i vort Sted.

Keiseren svarede Roland, og sagde: jeg haver ikke glemt dig, der jeg droges med Janemund under Olietræet, hvor snarlig du undsatte mig, og næst Guds Hjelp frelste mit Liv: hvad du beder, det skal ikke nægtes dig, om du og begjærer ti eller tolv Pund Guld. Da faldt Roland paa Knæ for Keiseren, han tog, og kyssede ham. Keiseren lod kalde alle de, som Riddere vilde være, og han slog mange til Riddere, og skjøttede ikke, hvad heller de vare rige eller fattige.

Reymis og Olger fulgte Roland frem, og Keiseren slog ham til Ridder, og gav ham Dyrendal og sagde: værg dig vel og mandelig; Reymis og Olger bunde Sporer paa hans Fødder, og siden slog Keiseren de andre tre sine Frænder til Riddere og to af Gerins Sønner, og siden efter hverandre, mere end 3 eller 4 Hundrede. Keiseren sagde til Milon, Gerins Søn: for din gode Faders Skyld giver jeg dig et Slot, som heder Milonsborg, og med det en Jomfru med megen Rigdom. Siden bandt han et godt Sværd ved hans Side, og sagde til ham: du og Reymis og Olger skulle være mig næst, han gav dem alle Heste, saa de vel nøiedes. Siden lod Keiseren sige Messe for sig; Roland og de Andre ofrede meget Guld; Paven prædikede for Folket, og gav dem Afløsning af deres Synder.

Anguland sagde til sine Mænd: mig undrer, at der kommer ingen Bud fra min Søn Janemund. En Konge, som hed Mandoqvin, sagde: mig drømmer hver Nat underlig om ham, og tykkes mig, christne Mænd være væbnede til Haand og Fod, og hvor de blande sammen Blod og Hjernen. En Konge, som hed Abyant, sagde: send Bud til Keiseren, at han sender os vore Guder igjen. Anguland sagde til to Hertuger, Julian og Galviger: rider til Keiseren, og beder ham sende os vore Guder igjen, og beder ham troe paa vor Gud, og beder ham føre os Skat af det Rige, 40 Muller ladte med Guld og Sølv, 400 fribaarne Jomfruer, og gaae selv ulden og barfod hid til os, og bede Naade af os, da ville vi ikke dræbe ham. Disse Sendebud rede afsted, og kom derhen, hvor Keiserens Hær stod alt skikket tilrede. Olger havde Keiserens Bannere i Hænderne og Roland var Hovedsmand for 2000 Riddere. Paven var Hovedsmand for sine Mænd, Præster og Klerker. Neppe fandtes der en blot Mand i al den Hær, saa mange Harnisk havde de taget af Hedningerne. Da Keiseren havde skikket sin Spids, kom

Angulands Sendebud, Hertug Julian, og havde en Olie-Qvist udi Hænderne; Galviger var en gammel Mand, hans Skjæg var hvidt, og det stod ned om hans Bryst og Bug. Julian var en meget deilig Mand. De sagde til Keiseren: hvor er Keiser Magnus? vi ere Sendebud fra den mægtige Anguland. Keiseren raabte høit, og sagde: her er jeg. De sagde: send Anguland vore Guder igjen, om du vil beholde dit Liv. Vil du troe paa vore Guder, da finder du Naade hos Anguland, og han giver dig dit Rige igjen, og send ham 40 Muler ladte med Guld og Sølv, og 400 fribaarne Jomfruer, og gak selv ulden og barfod til ham, og begjær Naade af ham, saa vil han ikke dræbe dig.

Keiseren sagde: det kjender Gud, at han byder mig onde og haarde Ting, jeg nam endnu aldrig at gaae ulden eller barfod: saa meget Guld og Sølv, som han begjærer, fik jeg end aldrig at eie paa en Tid, vinder jeg Guld og Sølv, det pleier jeg at give Riddere og Svende: Jomfruer ere vel bevarede inden Slotte, Fæster og Steder: eders Guder ere sønderslagne, og deres Guld og Sølv gave vi til alle de løse Qvinder, i vor Hær ere. Da vredtes baade Julian og Galviger og rystede deres Glavind. Julian sagde til Keiseren: Anguland vil snart komme til dig, han vil lade kröne sin Søn Janemund i Rom. Keiseren svarede: det skal aldrig skee. Julian spurgte: have I mere Folk, end her er? vare de hugne i en Kjedel, og saadne, da bleve vore Mænd ei mætte af dem til et Maaltid, og mig tykkes, at eders Folk have hedenske Harniske paa dem. Keiseren svarede: vi haver end mere Folk, end du seer. Julian sagde: Anguland haver forbudt os at dræbe dig, han vil at vi skulle føre dig levende til ham, saa vil han dræbe dig selv.

Keiseren sagde til Gerin: hvad Skat skulle vi sende dem? Gerin svarede: sender dem Janemunds Hoved. Julian sagde: lad snart rede Skatten, eller er

du død og alt dit Folk. Keiseren lod hente Janemund og kastede ham for deres Fødder, og sagde: tager Janemunds Hoved, og fører hans Fader; han faaer ei anden Skat af mig. Da Galviger saae Janemund, blegnede han som et Liig, og sagde: hvor er din Magt, vor Gud Mahomet? hvi lader du saa dine Mænd dræbes? Janemunds Øine laae udenpaa hans Kindbeen. Julian steg paa sin Hest, og fik Keiseren sin Handske; Keiseren spurgte, hvad det betydede? han svarede: hermed byder jeg dig en Kamp, eller hvilken, du vil, for dig skal staae mod vor Kjempe Ferakunde. Vinder han, da skal du troe paa vore Guder; vinder du, da ville vi troe paa din Gud. Keiseren svdrede: styr dit hastige Sind, og sig Anguland, at han faaer ei anden Skat af mig. Janemunds Sværd, Hest og Horn gav jeg min Søsterson Roland; fører ham Janemunds Hoved, og siger ham: at han skal aldrig krones i Rom eller i Frankerige, og kommer han hid, da skal han fare værre, end Sønnen foer.

Sendebudene rede til Anguland igjen, de mødte saa mange Konger paa Veien, før de kom til Anguland, som alle spurgte, om de havde den Skat, som Anguland krævede. Julian svarede: vi haver her Janemunds Hoved og Haand. Derved daanede vel 20 Konger. Da Sendebudene kom til Anguland, og sagde: her haver du den Skat, som Keiseren sendte dig, og kastede Janemunds Hoved og Haand for hans Fødder, da daanede Kongen og faldt ned paa Hovedet, og kyssede siden det blodige Hoved mere end 20 Gange, og Janemunds Hoved blødte igjennem Mund og Øine. Anguland sagde: hvor ere vore Guder blevne? hvi have de taalt, at du blev slagen; Julian svarede: vore Guder due intet, dem have onde Qvinder og Skjøger sønderbrudt; vee vorde dem, som sørge for dem.

Anguland sagde: o min kjære Søn; for din Skyld kom jeg hid, jeg tænkte jeg skulde have kronet

dig i Rom. Anguland spurgte Galviger ad, og sagde: hvad for en Mand er Keiser Carl? han svarede: seer Keiseren vredeligen til nogen Mand, da skjælver dennes Hjerte derved, saa megen Grumhed gaaer af ham. Anguland daanede vel syv Gange, og sagde: o min kjære Søn, jeg lod gjøre vore Guder af det klareste Sølv og Guld, og besatte dem med dyrebare Stene, ilde have de lønnet dig. Siden tog han Hovedet i sin Favn og faldt oven paa det; da maatte man see, hvorledes alle Mænd af Africa sørgede, græd og skjælvede af Rædsel.

Julian sagde til Ferakunde: Kjæmpe! væbne dig snart, jeg haver vísset en Kamp paa dine Vegne med en af Keiserens Mænd. Kjæmpen væbnede sig snart, og red til Keiser Carl og raabte høit i hans Hær, og sagde: hvor er du Keiser Carl? jeg vil alene slaaes mod al din Hær og hævne vore Guder, eller kom selv mod mig; vil du ikke, saa send en Mand eller to i dit Sted. Keiseren sendte Olger Danske vel væbnet. Ferakunde mødte ham, tog, og bandt ham og kastede ham bundet i Paulunet. Keiseren sendte ud Regnold; Ferakunde bandt ham ligeledes og kasted ham i Paulunet. Keiseren sendte ud en Ridder, som hed Constantinus af Rom, og Grev Ebon; Ferakunde tog hver i sin Haand, og bandt dem begge og kastede dem i Paulunet, og sagde: bie her, saalænge til flere af eders Kjemper komme. Keiseren sendte ud 12 Kjemper, to og to tillige; Ferakunde bandt dem alle og kastede dem i Paulunet.

Da frygtede alle christne Mænd og Ingen turde kjæmpe mod Ferakunde. Da sagde Roland til Keiseren: ræddes ikke, Herre, for den troløse Djævel, lader mig ride mod ham, jeg trøster mig paa min Gud, han lader ikke disse forstokkede Hedninger overvinde os.

Keiseren vilde nødig have Roland dertil, dog vilde Roland raade, han væbnede sig og red mod Fera-

kunde; han tog Roland med en Haand af Hesten og satte ham for paa sin Sadelbue, da tog Roland i Ferakundes Skjæg og holdt saa haardt, at de faldt begge ned af Hesten, siden steg de begge hver paa sin Hest igjen. Roland hug til Ferakunde, at Sværdet gik af Hjelmen ned paa Sadelen, og Hesten midt igjennem; siden gav Ferakunde Roland store Hug, og Roland ham igjen, Roland hug et Hug paa Ferakundes høire Arm, saa at Ferakundes Sværd faldt paa Jorden, dog blev Ferakunde ikke saaret, thi intet Sværd beed paa hans Krop. Ferakunde slog Rolands Hest med sin Næve, saa de faldt paa hverandre.

Siden slog Roland ham med Stene; Ferakunde sagde: lad mig sove en liden Stund! Roland gav ham Lov dertil. Da Ferakunde vaagnede, gav han Roland Lov at slaae sig med store Knubbe. Roland slog ham længe paa Ryggen baade med Stene og Knubbe, alt stod Ferakunde stille derved; siden satte de dem ned og hvilte. Ferakunde sagde: lad mig sove en liden Stund! gjerne, sagde Roland, tog en Steen og lagde under Ferakundes Hoved. Han vilde ikke dræbe ham, mens han sov, for Keiserens stærke Fred, som var gjort. Ferakunde væbnede sig, og Roland spurgte ham ad, hvi intet Sværd kunde bide paa ham? Han svarede: mig kan Ingen gjøre Skade, uden jeg bliver stukket i min Navle. Ferakunde spurgte: af hvad Slægt er du? Roland svarede: jeg er fød i Frankrige. Ferakunde spurgte: paa hvem troe Frankriges Mænd? Han svarede: paa Jesum Christum, Guds Søn, vor Herre.

Ferakunde sagde: hvad Christus er det? Roland svarede: Christus, som er Guds Søn. Ferakunde greb Roland, og slog ham under sig. Roland kaldte paa Gud, og væltede Ferakunde bort af sig, og tog Ferakundes Sværd og stak ham under Harnisket ind igjennem ved Navlen og ud af Ryggen. Ferakunde raabte, da han døde, og sagde: o Mohomed, min Gud, tag min

Sjæl, nu døer jeg. Siden kom Hedningerne og bar ham ind i deres Paulun. De Christne undsatte Roland, og løste dem Alle, som fangne vare, og de rede siden til Keiseren. Da Anguland det spurgte, da bedrøvedes han og flere Hedninger med ham.

Siden skikkede Keiseren sin Orden. Africa-Mænd saae Keiserens Hær. Da sagde Roland til Olger: Aldrig bliver jeg din Ven, uden du forlover mig at hugge det første Hug i denne Strid. Saa komme tre Riddere til, og rede for Keiserens Orden i hvide Harnisker; Turpin Erke-Bisp havde et stort Kors i sin Haand, derudi var et stort Stykke af det hellige Kors, som vor Herre døde paa, og det gruede Hedningerne meget for. De tre Riddere med hvide Harnisker, som saa rede i Spidsen, talede til ingen Mand. Olger Danske spurgte, hvo de vare? en af dem svarede: tal hoviskt! jeg hedder Jørgen, jeg var altid vandt i Strid at give det første Hug, og det giver jeg nu denne unge Svend Roland, og det derfor, at der skal aldrig komme blodige Ord af hans Mund.

Da Olger fornam, at det var St. Jørgen, neiede han for ham og sagde: jeg giver mig Gud i Vold og dig. Da kom en hedensk Konge, som hed Mandoqvin, han havde et godt Harnisk paa sig. St. Jørgen holdt i Rolands Bidsel, og sagde: hug paa denne Hedning, endskjøndt han er stor. Roland svarede: min hellige Herre, det vil jeg gjerne gjøre. Mandoqvin stak Roland igjennem Skjolden; Brynien hjalp, at ham skadede intet. Glavindet brast sønder; Roland hug paa hans Hjelm af al sin Magt, og kløvede Hjelmen, og borthug hans høire Øre, Siden og Lænderne, saa at Sværdet stod i Hesten. Det var Rolands første Hug, som St. Jørgen bad ham hugge. Hver Mand undrede, at denne unge Svend hug saa store Hug. Roland hug med begge Hænder, og i en liden Stund ihjelslog han 14 Høvdinger. De tre Riddere i Striden var

Georgius, Diomercius og Maurius, de hug saa store Hug, at hundrede Mænd faldt for deres Sværd tillige, og Ingen vidste andet, end de vare døde, dog gjorde det dem ingen Skade, uden at de laae, som de havde været døde, saalænge Striden stod. Olger red dristigen frem, og i en liden Stund ihjelslog han 6 Riddere. Turpin Erke-Bisskop førte det hellige Kors, der gik saa megen Skin af det, at Alle ræddedes derfor, saa mange, som det saae. Hedningerne undrede, at Roland kunde slaae den store Kjæmpe Mandoqvin, thi han var saa liden. Roland hug med begge Hænder og kunde ikke ræddes, siden St. Jørgen havde talet med ham.

Den ædle Mand Hertug Gerin talede til sine Mænd: I ædle Riddere og Svende, træder haardt til, og ræddes intet. Africa-Mænd skulle døe med megen Skam. Under min Bannere ere 20,000, slaaer jeg ikke med dem 20,000, da troe mig aldrig vel. Boos og Clares, hans Søstersøn, gjorde megen Skade paa Hedningerne. Hertug Gerin drog til Hedningernes Hoved-Bannere. Da raabte en Hedning til Anguland og sagde: Herre, her kommer en Hob Riddere imod dig, og ere udi al den Hær ikke raskere eller bedre væbnede Mænd. Hedningerne frygtede saare for Hertug Gerins Komme.

Hertug Julian sagde til Anguland: Herre, ræddes ikke, vi ere mange flere end de christne Mænd ere, faae mig 20,000, dræber jeg ikke dermed hver en christen Mand inden Aften, da skal jeg lade skjære begge Sporene af mine Fødder, og Toppen af min Hest; saa bør man at handle med en ræd Mand. Anguland svarede: du er en fuldtagen Mand; dette Rige vil jeg give dig, naar du haver vundet det; Hertugen takkede ham for sin Gave. Anguland blev hos Hoved-Banneren, og tre Konger hos ham. Hertug Julian red med 20,000 mod Hertug Gerin.

Hr. Clares rendte for sin Hær mere end et Arm-

bøsseskud. Ham mødte en hedensk Konge; Clares stak ham udi Skjoldet, at Glavindet stod en Favn ud igjennem Hærderne. De Christne havde gode Harnisker, og Africa-Mænd havde mestendelen Læder-Jakker. Hertug Julians Folk begyndte strax at flye; han raabte høit og sagde: I flye fra mig, som Kronens Forrædere. Africa-Mænd svarede: hvorefter skal vi bie? vi see vore Mænd sønderkløvede, og alle Markerne ligge fulde med deres Kroppe. Julian sagde: usel og arm vorder jeg; jeg meente at vinde dette Rige, nu nødes jeg til at flye som en ræd Mand. Hr. Walter jagede efter ham; Hertug Julian vendte sig om, og stak Hr. Walter igjennem Skjoldet og Brynien, at Spydet gik igjennem hans Hjerte, at han styrtede død ned paa Jorden, da faldt og mange af de Christne. Hertug Julien sad paa en rød Hest, og stred haardelig imod de Christne, saa at i en liden Stund dræbte han 14 Riddere. Havde han været en Christen, da havde hverken Oliver eller Roland været bedre Kjæmper, end han. Da kom Hr. Clares imod Julian med 500 Riddere. Hertug Julian gav Flugten til et Bjerg, og der blev hans Hest slagen, han værgede sig mandelig, og sagde til Hr. Clares: du holdt mig for en ræd Mand, nu skal du andet finde. Clares sprang af sin Hest, og de huggedes længe. Hertug Julian saae, at Hedningerne flyede fra ham, og han sprang paa en Hest uden Stigbøile, da kom ham til Undsætning vel 3000 Africa-Mænd, thi maatte Clares vige tilbage.

Den ædle Keiser Carl stred al den Dag, de tre hellige Riddere vare med ham i Striden. Anguland sagde til sine Mænd: træder frimodige til, vi ere 40 mod een Christen; idet fik de Christne stor Skade. Da kom ridende 2 christne Herrer, Kong Salomon og en Greve, som hed Hugo, de rede sagteligen og gjorde intet Bulder eller Gny af sig. Greven bad Kongen holde under en Høi, og sagde: jeg vil ride først i

Striden, at jeg seer, hvorledes Roland og Olger Danske ere. Olger er mandelig og overmodig, og Roland er et Barn i saadan Leeg; thi ræddes jeg saare for ham. Kongen holdt stille, og Greven red i Striden med 2000 Riddere; Greven var en god Ridder, og havde et Løve-Hjerte; han sagde til sine Mænd: i ædle Riddere, viser os en Vei til deres Hoved-Bannere, og hugger os en Vei frem saa mandelig, at ingen Hjelm eller Brynnie kan holde derfor, saa at vi ikke blive beskjæmmede i Striden. De gjorde, som han bad, og huggede med begge Hænderne, saa at intet Harnisk kunde holde for dem. Anguland sagde: vore Guder er ikke værd en falsk Penning, thi de lode sig saa ilde sønderslaae. De christne Mænd havde en mægtig Gud; der maa vi see det Kors, som Christus var piint paa, vi gide ikke seet mod det og ei komme det nær, thi det Kors gjør os megen Harm. Da rømte mange Hedninger, og de christne Mænd forfulgte og rendte efter dem med Stik og Hug, saa at i denne Strid blev slagen 20,000 Hedninger.

Da mødte dem en hedensk Konge, som hed Calides, med meget Folk, og da var Roland og Olger stædt i stor Nød, da kom Salomon med 5000 Riddere, og der blev meget Folk slagen paa begge Sider, da styrtede 200 Heste for de Christne, som bleve ihjelslagne. Da maatte man see Roland fremmest af sine Mænd, og gav han store Gug ud, og dernæst Olger og Grev Hugo. Olger sagde til Roland: du er værd at loves, jeg havde ikke tænkt, at du havde været saadan, vær ikke saa langt fra mig, du er dog svag i saadan Leeg. Roland havde slaget en af sine Tjenere til Ridder, hed Greland, han stak en Konge hed Calides, og kastede ham af Sadelen, siden da Glavindet brast, drog han sit Sværd, og hug Calides, saa at han stod aldrig op. Da kom Roland rendende og stak en hedensk Omflot, at Glavindet stod igjennem ham op til Hærderne. Ro-

land og hans unge Frænder; de 4, sloge 40 Riddere, og Hedningerne flyede. Da Olger saae sig om, vidste han ikke hvor Roland var, og Keiseren havde bedet ham tage vare paa Roland; da sagde Olger til Grev Hugo: mig er nu ilde gaaet tilhaande; jeg haver mistet Roland, og jeg frygter, at han er slagen, ville I følge mig, jeg vil vide, hvor han er bleven enten levende eller død, jeg skal ellers derfor døe. Greven sagde: jeg vil gjerne følge. Olger sagde: jeg seer her for os Sværdene fast blinke, mig tykkes, at Roland er der. Olger skyndte sig til ham, og sagde: ilde haver du gjort imod mig, at du rider saa langt fra mig, havde jeg ikke levende fundet dig, da siger jeg det for Gud, at jeg skulde aldrig tage Harnisk paa mit Liv efter denne Dag.

Roland, Olger, Greland, Grev Hugo og Riken skikkede sig der saa tilsammen med deres Folk, at Veiret kunde neppelig blæse imellem dem; da begyndtes et stort Slag, og de Christne mistede een Konge og 2 Hertuger, og 300 Riddere. Hedningerne mistede vel 1000 Mænd. Greland sagde til sine Staldbrødre: vi vare før Stegere og Dug-Svende, nu haver Keiseren slaget os til Riddere, og gjort os til Herrer, thi bør os mandeligen at vove vort Liv for ham.

Roland stred saa mandeligen den Dag, saa Alle undrede derpaa. En Hertug kom fra Keiseren til Roland med 7000 Mænd og hjalp Roland af stor Nød; da flyede endeel af Hedningerne. Kong Eleades raabte og sagde: hvi flye I Forrædere fra os, I ere onde og rædde Mænd, de Christne hugge Eder ned som andet Fæ, jeg flyede end aldrig i mine Dage, i Dag skal det ikke skee. Hans Mænd trøstedes af hans Ord, og dræbte siden mange christne Mænd. Da kom Erkebispen, som førte Korset, ham fulgte de tre hellige Riddere, som før er sagt. Africa-Mænd sagde: tvi vorde saadanne Banner-Mestere, som denne Biskop, hans

Bannere staaer op i Skyen og er klarede end nogen Sol, thi vinde vi intet her uden Døden, og begyndte strax at flye. Kong Cleades flyede med den samme Hob, og bandede sine Guder det værste han kunde.

Hertug Julian havde da mistet 15,000 af de 20,000 ham fulgte, og kom til Anguland, steg af sin Hest, og sagde: Herre! naade mig, jeg haver mistet 15,000 af dit Folk, dette Rige vinde vi aldrig. Anguland svarede: hvi er din Hjelm saa fuld med Leer og Skarn, du er en ræd Mand, for din Skyld mister jeg dette Rige; du og Mandoqvin forraadte min Søn, jeg meente, at I havde været fultagne Mænd, nu haver jeg andet befundet, for eders Skyld haver jeg mistet mange ærlige Mænd. Hertug Julian svarede: fortaler os ikke længer; skal i overvinde Keiseren, da hører der mere til end store Ord; rider selv i Striden, og viser eder mandeligen.

Da kom Kong Cleades ridende og havde et Glavind igjennem sig, hans Sadel var fuld af Blod, ham fulgte 3000 Mænd og Ingen af dem var uden Saar, han talede længe og sagde: Herre, igaar aarle fik I mig med 100 Mænd; nu er der ikke mere igjen uden Halvdelen; aldrig vinde vi dette Rige, jeg saae der tre Riddere, de torde vel slaaes med 100 af vore bedste Mænd; Keiseren er saa dristig en Ridder, som være kan. Anguland sagde: jeg undrer, hvi I ere saa rædde for christne Mænd? vare de sødne og redde til Mad, da kunde de ikke mætte vort Folk til eet Maaltid. En hedensk Konge, hed Amustade, sagde til to af sine Sønner: to Konger ere slagne, Magun og Asperon, og de vare vore Frænder; mig tykes det være vort Raad, at vi fare hjem til Africa, og der vil jeg blive Konge, thi Anguland haver dog intet deraf, at han slaaes mod Keiser Carl. Jeg veed at han døer udi Hispanien, og siden maae al vor Slægt eie Africa Rige.

Roland og Olger saae, at Hedningerne tabte hvert Slag, da sendte de Bud til Keiseren, at han skulde komme til dem. Da Keiseren fik Bud, da tøvede han ikke længe, førend han kom med al sin Hær. Da Kong Amustade det saae, sagde han til Anguland: jeg vil ride mod Keiseren med mine Sønner; Anguland bad ham ride. Da han kom fra Anguland, da rømte han strax til Skibene med 20,000 Mænd, og opbrændte alle Skibe, uden de han selv behøvede; der skibede han ind baade Folk og Heste, og seilede hjem til Africa.

Anguland blev under Hoved-Banneren: da kom Hertug Gerin med 1800 Riddere: det saae Hertug Julian, og sagde til Anguland: her kommer en Hob Folk. Anguland sagde: det er Kong Amustade. Hertugen svarede: det er Frankriges Mænd. Anguland frygtede saare og bad Hertug Julian ride imod dem. Hertugen red ud med 20,000 Mænd: ham mødte Hertug Gerins Søstersønner Boos og Clares, de havde ikke mere end 700 Mænd. Hedningerne gjorde stor Skade paa dem, at de maatte flye hen under Gerins Bannere. Hertugen raabte til dem, og sagde: o I Skarns Mænd! I ere ikke ægte, og aldrig Hertug Millons Sønner, naar I ræddes saa meget for Hedningerne. Roland og Olger have vundet fire Strider i Dag, og dræbt saa mange Hedninger, at Ingen kan tælle dem.

Keiseren stred mandeligen den Dag, og hug paa en Kjempe, hed Gudrim Kerremand, og kløv hans Hjelm, Bryst og Bug, at han styrtede død; da mistede Keiseren og sin Hest, siden stred han længe til Fods, førend hans Mænd kunde flye ham en Hest igjen, da sloge hans Mænd 10,000 ihjel. Siden sprang Keiseren paa den Hest, som Gudrim Kerremand havde havt, da var Striden haard, og de Christne bleve fast slagne. Da harmedes Keiseren, raabte høit, og sagde: rider frisk til. Keiseren var fremmest udi Spidsen og

hug saa stærk med sit Sværd Josva, at Ingen torde bie hans store Hug. Keiseren fik en ubodelig Skade paa sine Mænd. Reymis sagde til Keiseren: vore Folk ere saa nær slagne, at vi have ikke mere end 20,000 igjen. Keiseren sagde: hører I ædle Herrer saa hjelpe mig Gud, at jeg vil nu heller doe end flye. Paven sagde, da han saae de Christne: ræddes nu ikke, nu frister Gud sine Venner, værer uforfærdede. Gud saae Døden for sig, dog var han ikke ræd, gjører nu for hans Skyld, som han gjorde for vor Skyld. De svarede Alle: os lyster ikke længer at leve, uden vi vinde Seier. Turpin Erkebiskop sagde til Paven: tager dette Kors fra mig, jeg vil friste, om jeg kan hjælpe vort Folk noget. Siden blæste han i sin Lyd, og Paven tog Korset.

Ved dette Pas sagde Kong Anguland: mig tykkes at de christne Mænd ere snart overvundne, søger nu fast til Hoved-Banneren; de gjorde, som han bad. Da begyndte en Avinds Leeg, Hjelmene og Brynierne kløvedes fast, at Glavinde sprang sønder op i Veiret, og Mange styrtede hovedløs ned af Hestene. Julian raabte til Anguland, og sagde: ræddes ikke, Herre, hævner nu vore Venner og Frænder. Gerin og hans Mænd strede mandelig, de Christne vare i stor Nød. Olger, Roland og Reymis og Kong Salomon værgede deres Liv mandeligen, da blev Keiserens Hest slagen under ham, at Keiseren stod paa Jorden, og hug med begge Hænder, saa at alle gav ham stor Priis. Det saae Bering og Marten, da hug Bering en rig Høvding paa Hjelmen og ned i Tænderne, at han styrtede død ned. Bering førte hans Hest til Keiseren, og hjalp ham at stige op paa den. De Christne glædedes meget derved, at de saae Keiseren igjen.

Da Gerin saa Julians Bannere, kaldte han paa Clares og Boos, Edvard og Riken, sine Sønner: kjære Venner, stikker ikke med eders Spyd, men trykker

eder hart tilsammen, da mødte Julian dem med stærke Buer, og skjød fast paa dem. Hertugens Mænd skjøttede ham intet, men trængte sig frem til Hoved-Banneren, det bedste de kunde, Gerin sagde: Gud hjelper os vel at vinde denne Hoved-Bannere. Da steg han af Hesten med 500 Riddere som holdt sig tæt tilsammen, tog hverandre ved Armene og trængte med deres skarpe Sværd indtil Hoved-Banneren.

Anguland var under Hoved-Banneren og 12 Konger med ham; da kom Hertug Gerin og hans Mænd, og hug en Vei igjennem Hæren. Boos og Clares hug Hedningerne paa Hals og Hjerte, saa at den ene faldt død paa den anden, og maatte rømme fra Hoved-Banneren. Da Anguland saae, at hans Hær flyede fast, mistede han sit Sind, Keiserens Mænd søgte fast til Banneren, endeel Hedninger værgede sig fast. Frankriges Mænd trøstede sig vel, og bad Hedningerne flye. Det saae Keiseren, og bad sit Folk følge hart efter dem, da vendte to hedenske Konger med 30,000 Mænd sig imod de Christne, Moades og Anguland, de vare raske Mænd. Da blev Olger, Reymis, Bering, Rikard og Kong Salomyn afstukket.

Det saae Keiseren, og sagde: Herre Gud, hvad gjør du nu? lader du mig nu miste disse 5 Kjemper, da skal jeg aldrig tage mit Harnisk paa, at værge den hellige Tro. Keiseren red ind i Hedningernes Hær, og hug paa Abilants Hjelm, saa at Sværdet stod ned i Halsen; Keiseren raabte, og bad sine Mænd træde dristelig til, da trængte sig til ham 7000 Mænd af de Christne. Da kom Roland og Grev Hugo: Frankriges Mænd raabte saa høit at Hr. Fagun det hørte, som førte Keiserens Guldørn. Da sagde Hr. Fagun: rider til Keiseren; nu haver han vor Hjælp behov. Hr. Fagum kom med 1000 Mænd; han stak Moades, som var Angulands Søstersøn, ind ad Brystet og ud igjennem Hærderne, at han styrtede død til Jorden.

Siden hug han paa en Konges Hjelm, som hed Mantusalem, og kløvede hans Hoved og Hærder, at han faldt død ned paa Jorden. Hr. Fagun raabte høit, og hans Mænd traadte saa haardelig frem, at for dem styrtede 4000 Mænd.

Da Africa-Mænd saae, at de christne Mænd trængte sig saa fast frem, og Moabes og Adilant Konge vare slagne, da flyede strax 20,000 Hedninger. Da Hertug Julian saae, at de flyede, raabte han høit, og sagde: I Kronens Forrædere, hvor er eders store Ord, som i talede i Kong Angulands Sal, at I ville dræbe alle de christne Mænd, nu er een af dem raskere end 100 af eder? bliver under Hoved-Bgnneren, og værger eders Herre. De lode, som det ikke hørte, og flyede saa fast, at Faderen ikke biede efter Sønnen og Sønnen ikke efter Faderen. Hertug Julian stak til den raske Ridder Gerard, og stak ham igjennem hans Hærder, saa at han faldt død til Jorden, siden kløvede han Rikens Skjold sønder. Riken hug paa Hertugen igjen, at Sværdet sad i Sadelbuen, og han styrtede død ned af sin Hest; da Hedningerne saae det, da flyede de over Bjerge og Skove.

Anguland sagde: hvor ere de nu, som mig hid skyndede? og Ingen svarede ham. Striden stod længe under Hoved-Banneren, omsider bortflyede Alle de, som kunde. Saa blev Hoved-Banneren nedslagen, og der døde 1000 af Hedningerne hart hos Banneren. Keiseren var saa træt, at han maatte stige af sin Hest.

Da Anguland saae, at hans Mænd vare overvundne, steg han paa sin Hest, han biede ikke saalænge, at Nogen holdt i hans Stigbøile, men han rendte sin Vei, hvor han kunde, dog nødte de Christne ham til at bie, saa at han stedtes midt paa Marken, og grebe til Værge og endeel af hans Mænd med ham. En af Hertug Gerins Mænd, som hed

Antonius, dræbte Angulands Hest, at han skulde ikke bortkomme.

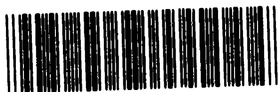
Keiseren sad i sit Paulun og hvilte sig, og sagde til Roland, Olger Danske, Reymis, Riken, Grev Hugo, Kong Salomon, Greland, Bering og Fagun: tager til eder 4000 Mænd, og rider snart til Hertug Gerind, og forfølger Anguland. De gjorde, som han befalede. Da Africa-Mænd saae dem komme, toge de Flugten, det bedste de kunde. Anguland sagde: usfel og arm er jeg, Alle rømme fra mig, og jeg nødes til at bie alene, dog vil jeg heller døe med Ære end flye med Skam; han værgede sig mandelig og blev meget træt; ham fulgte 50 og tre Konger af Africa, og da levede der ikke mere end to af dem; han hug sit Sværd sønder, og de fik ham Øxer og Køller, alt slog han sønder. Omsider fik han en stor og en stærk Øxe, og for den holdt hverken Hjelm eller Brynie, ingen christen Mand torde da komme til ham, men han stod alene paa Marken.

Hertug Gerin sendte en Munk til ham, og lod spørge, om han vilde vorde Christen? Han svoer ved Gud Mahomet, at det aldrig skulle skee. Da vrededes de Christne, og søgte hart ind paa ham, han værgede sig mandelig, og dræbte mange Riddere. Da rendte Clares til Anguland, og hug Skjoldet fra ham, og stak ham igjennem med sit Glavind. Anguland brød Glavindet af sig. Clares hug paa hans Hjelm, og kløvede ham ned i Brystet. Anguland styrtede ned paa Knæerne, saa kom Roland og hug hans Hoved af ham. Der kom Ingen af Hedningerne levende bort uden ti eller tolv Qvinder og Møer, som de havde med sig; de bleve christnede og gifte i Hispanien. Keiserens Mænd fik nok af Guld, Sølv og Harnisker.

Keiseren lod bygge Kirker og Klostre paa ny igjen udi Galicia, og satte Præster og Munke der-

udi. Siden drog han til Frankrige, og levede nogle Aar udi Fred og Ro med storÆre og Berømmelse.

Den mandhaftige Keiser Carl Magnus stred lang Tid for den christelige Troe, og hensov siden salig udi Herren.

89092526839
B89092526839A